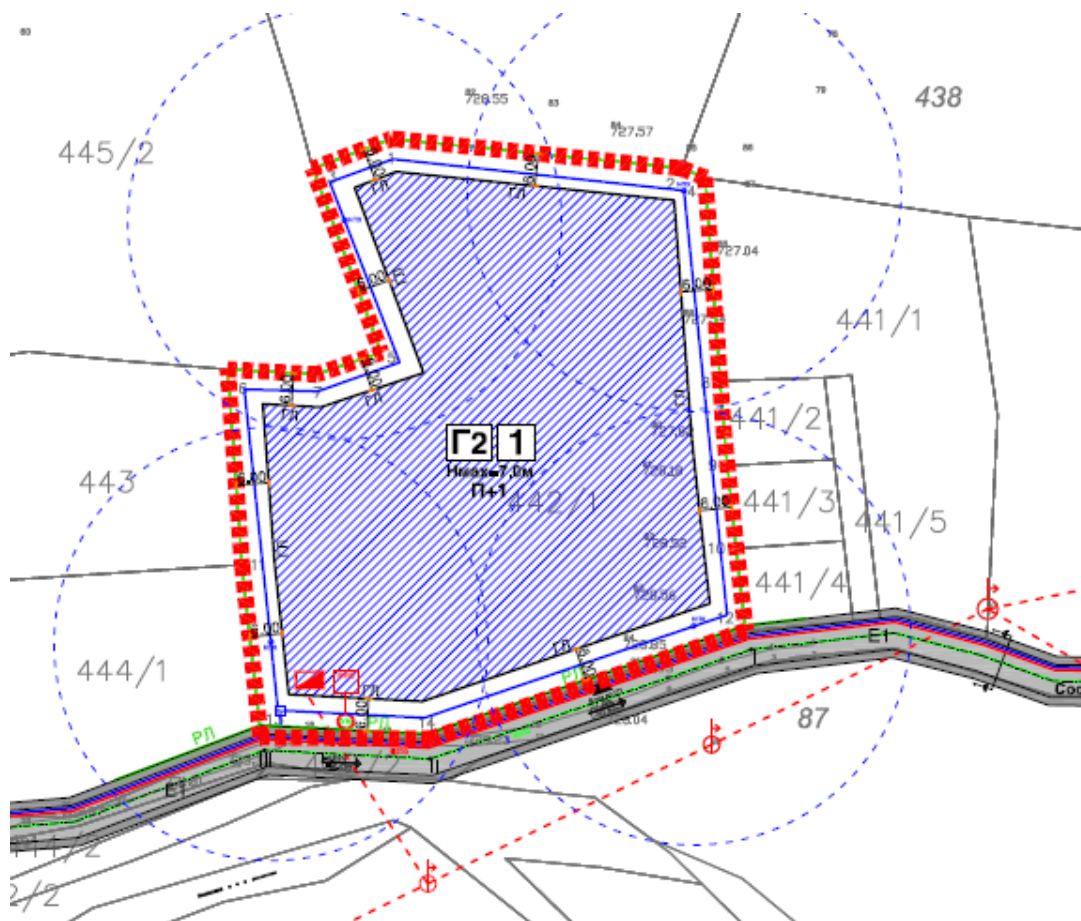

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

ЛОКАЛНА УРБАНИСТИЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА ГРАДБИ СО НАМЕНА Г2-ЛЕСНА И НЕЗАГАДУВАЧКА ИНДУСТРИЈА НА КП БР. 442/1, М.В. ЛИВАДИ, КО ДИХОВО ВГР, ОПШТИНА БИТОЛА

НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Август, 2019 година

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола, согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Потврдата со број 07-10997/2 од 26.12.2012 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиро Ресурси, ДОО Скопје

Управител

Емил Стојановски

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за стратегиска оцена врз животната средина за ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена на животна средина за ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 68 став (3) од Законот за животна средина на Република Македонија со тоа што има положен испит за Експерт за стратегиска оцена на животната средина како и е вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање.

Енвиرو Ресурси, ДОО Скопје
Управител

_____
Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07-10997/2
26.12. 2012, година

П О Т В Р Д А
за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

СТОЈАНОВСКИ Душан ЕМИЛ дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 01.03.1975 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10, 124/10; 51/11 и 123/12).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
М-р Abdilaqim Adem

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски бр. 07-23/21

Дата: 14.01.2011

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно планирање

Бул. "Гоце Делчев" 66
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел: (02) 3251 400
Факс: (02) 3220 165
Е-пошта: infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

П О Т В Р Д А

Се потврдува дека АВРАМОВСКИ Методија ЉУПЧО дипломиран економист од Скопје, роден на 01.03.1953 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 30.12.2010 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина за да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава привремено за да му служи на споменатото лице, додека да се подготвува потврдата за положен стручен испит за експерт за стратегиска оцена на животната средина која се издава согласно членот 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Број: 0805-50/150020190000837
Датум и време: 3.1.2019 г. 14:21:24

Дигитално потпишан од: Sistem za e-potvrdi
Централен Регистар на Република Македонија
Датум и час на потпишување: 03.01.2019 во 14:21:30
Издавач на сертификатот: KibsTrust Qualified Certificate
Services
Сертификатот е валиден до: 01.05.2021
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ,
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00
ЕМБГ/ЕМБС:	5976111
Име и презиме/Назив:	Друштво за трговија и услуги ГЛОБАЛ ПРОЕКТ МЕНАџМЕНТ КОНСАЛТИНГ ДООЕЛ Скопје
Адреса:	ВЕЉКО ВЛАХОВИЌ бр.22А-1/3 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150120170065516

Датум и време: 25.10.2017 г. 10:47:06

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Изготвил:

Овластено лице:

Содржина:

	Вовед	12
1.	Цели на Планскиот документ	15
1.1	Цели на заштита на животната средина	19
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	22
1.3	Употребена методологија	23
1.4	Законодавна рамка	24
1.5	Институционална рамка	26
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	28
1.7	Резиме	29
2.	Преглед на планскиот документ	30
2.1	Основи на Планскиот документ	30
2.2	Плански опфат	31
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	31
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	32
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	35
3.1	Сообраќаен план	35
3.2	Комунална инфраструктура.....	36
4.	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	40
4.1	Карактеристики на просторот	40
4.1.1	Сообраќајна поврзаност	40
4.1.2	Релефни услови, наклон и експозиција на теренот	41
4.1.3	Геолошки карактеристики	42
4.1.4	Сеизмолошки карактеристики на теренот	43
4.1.5	Хидротехничка структура	43
4.1.6	Климатски и микроклиматски карактеристики	44
4.1.7	Население	45
4.1.8	Стопанство.....	46
4.1.9	Хидротехничка инфраструктура	46
4.1.10	Културно-историско наследство	48
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	48
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	51
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	53
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	54
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	55
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање	

	на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	61
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	72
10.	Нетехничко резиме	74
11.	Прилози	84
	Додаток	86
	Користена литература	89

Вовед

Со Локална урбанистичка планска документација изградба на градби со намена Г2 - Лесна и незагадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола, (ЛУПД), се планира уредување и користење на просторот со определување на градежна парцела за изградба градби со намена Г2 на Г.П. бр. 1, на погоре посочената локација. Планскиот опфат е со површина од 8281,02м².

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;
- оценка;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, локалната самоуправа на општина Битола е должна да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и

45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвува локалната управа (Screening)

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој Извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на

влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Локалната урбанистичка планска документација, има крајна цел преку:

- рационално користење на земјиштето;
- максимално вклопување на објектите и инфраструктурата со теренот;
- оформување препознатлива амбиентална целина;
- почитување и надградување на пејсажните вредности;
- почитување и заштита на правото на човекот на работа;
- оформување културен пејсаж;
- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето.

Со изработката на Локалната урбанистичка планска документација ќе се стимулира стопанскиот и економскиот развој на овој пасивен дел од општината и ќе се овозможи побрза реализација на инвестиционата иницијатива што би резултирало со подобрување на социјално-економската положба на одреден број на жители на општина Битола, а воедно ќе се стимулира производството и ќе се отвори простор за нови работни места и спречување на масовниот одлив на населението во странство, што е еден од главните приоритети и на државно ниво. Локалната урбанистичка планска документација е изработена согласно Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18), а содржината да биде во согласност со член 13 од Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и Архитектонско-урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на Проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142), како и другите важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот.

Реализацијата на Локалната урбанистичко-планска документација за изградба на објекти со основна класа на намена Г2 - лесна и загадувачка индустрија на м.в. Ливади, КО Дихово вгр. општина Битола со површина на планскиот опфат од 0,83 ха, ќе оствари удел во развојот на економските активности во локалната и национална економија. Меѓутоа, појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развитокот на стопанството во земјата, туку треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развиток врз неговото разместување во просторот.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено на превенција и спречување на негативните

влијанија на производните процеси и технологии врз животната и работна средина.

Планскиот опфат ја опфаќа КП бр, 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола, лоциран на западната страна од урбаниот опфат на градот. Теренот е со пад од околу 6,05% до 1,44% од запад кон исток, а висинската разлика на ниво на плански опфат изнесува 2,80м. Надморската висина е од 728.90 до 731.70м.

КО Дихово вгр. граничи со Катастарските Општини:

- од исток со КО Битола 1 и 2, КО Битола вгр. и КО Брусник;
- од југ со КО Нижополе;
- од запад со КО Дихово и
- од север со КО Снегово.

Планскиот опфат ја зафаќа КП бр. 442/1 со површина од 8.281,02м² (0,83ха), сместен е во источниот дел на КО Дихово вгр, во близина на границите со КО Брусник и КО Битола 1 и 2 и истиот го дефинираат следните граници:

- Од исток граничи со КП бр. 441/1, 441/2, 441/3 и 441/4;
- Од југ граничи со некатегоризиран земјен пристапен пат, КП бр. 1133;
- Од запад граничи со КП бр. 443, 444/1 и 445/2;
- Од север граничи со КП бр. 437.

За планскиот опфат за кој се изработува оваа Локална урбанистичка планска документација изградба на градби со намена Г2 - Лесна и незагадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола досега нема изработено или донесено никаква планска документација.

Според новиот Просторен План на РМ од 2004 година основната намена на просторот е земјоделско земјиште, кое со соодветна постапка ќе биде пренаменето во градежно земјиште.

Со инвентаризацијата е констатирано дека планскиот опфат е неизграден простор.

Регистрирана е една КП бр. 442/1 со вкупна површина од 8.281м², евидентирана како земјоделска катастарска култура, поточно овоштарник од III бонитетна класа.

Број на КП ----- 1 (442/1)

Број на евидентирани градби и површина ----- 0

Спратност и висина ----- 0.

Према увидот на лице место, ажурираната геодетска полога и добиените податоци од општина Битола (бр. 03-155/2 од 23.01.2018 година), евидентно е дека планскиот опфат е неизградена земјоделска површина, според тоа не постојат ни градби со правен статус стекнат по основ на Законот за постапување со бесправно изградени објекти.

Во планскиот опфат, према податоците од добиените Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, а врз основа на Експертен елаборат за заштита на

недвижното културно наследство од посебно значење нема регистрирано објекти кои се водат како споменици накултурата.

Исто така, врз основа на Археолошката карта на Република Македонија, во самиот плански опфат нема евидентирано градителска целина или поединечен објект, како културно наследство, кое би требало да се предвиди соодветен режим на заштита во урбанистичката документација.

Според податоците од мислењето издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, КЕЦ Битола бр. 14-173/2, од 24.01.2019 година и увидот на лице место, на посочената ситуација (планскиот опфат) не постојат електрични инсталации во сопственост на ЕВН, но према графичкиот приказ во прилог на мислењето и ажурираната геодетска подлога на која се нанесени електрични и дрвени столбови, тие се доведени на оддалеченост од 18м (оддалеченост од најблискиот столб) од јужната граница на КП 442.

Према увидот на лице место и добиените податоци од од надлежното јавно претпријатие за територијата на општина Битола, ЈКП Нискоградба (бр. 08/31/1 од 23.01.2019 година) низ посочената локација не поминува линии или мрежи на изведена фекална и атмосферска канализација (немаат свои инсталации) што е и логично бидејќи се работи за рурална, досега неурбанизирана средина. Воедно, дадени се и препораки за сепарирано водење на канализационите мрежи при решавањето на одводните води при приклучувањето на перспективните објекти.

Према увидот на лице место и добиените податоци од надлежното јавно претпријатие за територијата на општина Битола, ЈКП Водовод (бр. 08-5/8 од 04.02.2019 година), низ посочената локација немаат свои инсталации, но не информираат дека на растојание од околу 700м е лоцирана најблиската изградена водоводна мрежа од ПЕ Ф100мм, што може да се согледа од приложениот графички приказ во прилог на писмото во планската документација, во кој е нанесен и главниот цевовод од вештачкото езеро Стрежево према Битола со профили од челични цевки со пресек Ф700 и Ф800мм доведен и усисен, кои поминуваат на растојание од околу 200м јужно од планскиот опфат.

Целиот овој регион покриен е со сигнал на мобилна телефонија на двата мобилни оператори.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во Битола.

Према увидот на лице место и добиените податоци и информации од Македонски Телеком - АД Скопје (бр. 07-80092/1, од 30.01.2019 година) во наведениот опфат нема постојна телекомуникациска инфраструктура.

Развојот и просторната разместеност на индустријата, инфраструктурата т.е. комуналната супраструктура претставува значаен фактор и движечка сила за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на овие дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти

на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Развојот на индустријата и комуналната супраструктура по одделните општини, особено помалите, се очекува да се остварува со градба на мали, флексибилни капацитети.

Реализацијата на Локалната урбанистичко-планска документација за изградба на објекти со основна класа на намена Г2 - лесна и незагадувачка индустрија на м.в. Ливади, КО Дихово вгр., општина Битола со површина на планскиот опфат од 0,83ха, ќе оствари удел во развојот на економските активности во локалната и национална економија. Меѓутоа, појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развитокот на стопанството во земјата, туку треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развиток врз неговото разместување во просторот.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната и работна средина.

Индустријата и инфраструктурните активности се водечки стопански дејности и двигател на развојот на вкупната економија и имаат значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената развојна парадигма на одржлив развој, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна алокација на производните капацитети засновани на принципите на еколошка заштита.

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за Државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;

- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

1. Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.

2. Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.

3. Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

4. Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Поволната поставеност на опфатот, во однос на Битола со постојните инфраструктурни системи, овозможува одржлив развој на стопанството за вакви и слични намени што ќе бидат во интегритет со еколошки чистиот предел.

Во поглед на заштита треба да се почитува се она што значи стандард кој е зацртан генерално за населбите во најблиска околина.

Со валоризацијата на овој простор ќе се зголеми неговата социјална и економска оправданост.

Реализацијата на оваа ЛУПД би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавство од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 192/15 и 39/16);
- Закон за управување и пакување и отпад од пакување („Сл. Весник на РМ” бр. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 163/13, 146/15 и 39/16);
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори („Сл. Весник на РМ” бр. 140/10, 47/11 и 148/11);
- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11 и 6/12);

- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15, 63/16 и 113/18) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Искористување на обновливите извори на енергија - како чиста енергија, преку имплементирање на концептот почиста средина;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на зголемена бучава и вибрации;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Планскиот опфат е усогласен со:

- Просторниот план на РМ;
- Условите за планирање на просторот.
Планската документација треба да биде во корелација со:
- Стратегија за регионален развој на РМ;
- Национална стратегија за регионален развој 2007-2009;
- Втор национален извештај за климатски промени;
- Втор Национален еколошки акционен план на РМ, 2006;
- Национален план за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Стратегија за води на РМ;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската Конвенција, 2005.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;
- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

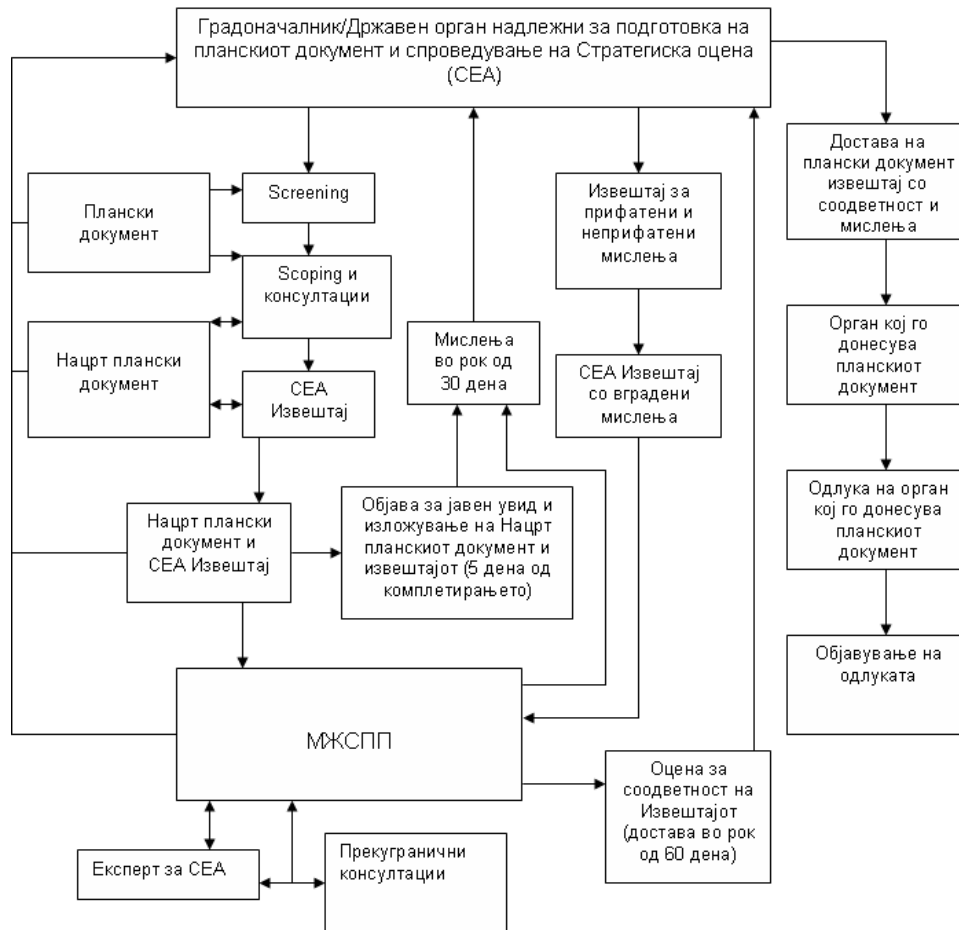
Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

Спроведување на постапка за оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина (CEA)

Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Со инвеститорот се реализира разговор за целите на инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Закон за Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18).

Управување со отпадот

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15).

Закон за вода

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

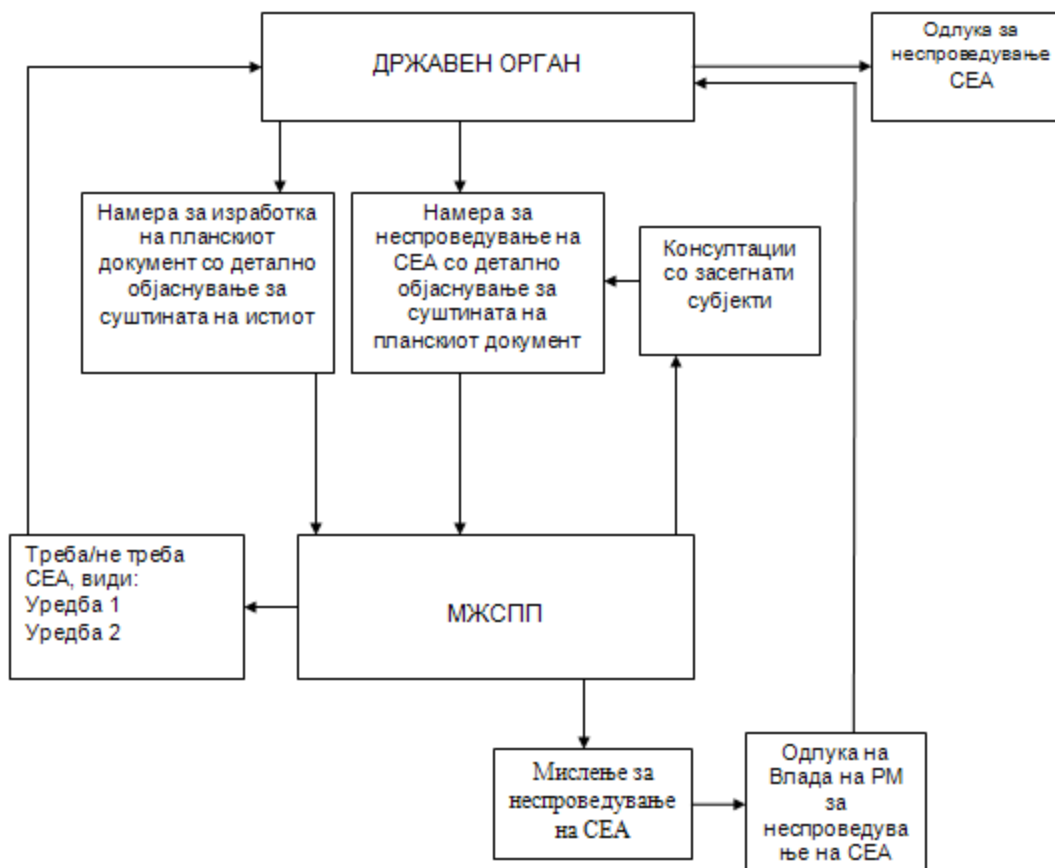
Законот за органи на управата ги дефинира одговорностите на Министерството за животна средина и просторно планирање, како што следи:

- Подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- Подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- Воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи имаат обврска за:

- Подготовка на извештајот за СОВЖС;
- Објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- Објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- Подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- Комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- Мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвуваат државни органи (Screening)**

Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

Други министерства и државни институции со одредени надлежности на полето на заштита на животната средина се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Републички Завод за здравствена заштита;
- Министерство за здравство;
- Управа за хидрометеоролошки работи и
- Единиците на локалната самоуправа.

Постои и Парламентарна комисија за животна средина, која соработува со Министерството за животна средина и просторно планирање.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите засегнати страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оцена на животната средина за ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола, органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните негативни влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Основна стратешка определба на Република Македонија е обезбедување услови и изградување на отворено стопанство, поголема инфраструктура и економска интеграција со соседните и европските земји и вклучување во современите текови и форми, како и квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура, со што се подобрува просторната рамнотежа во развојот, со почитување на локациските, техноекономските како и критериумите за заштита на животната средина.

Стопанството претставува една од потенцијално најдинамичните форми на економскиот развој и промените во просторно-урбаната структура. Мини стопанските комплекси треба да значат и започнување на процесот на реструктурирање на просторот во Македонија. Се очекува со овие стопански комплекси да се решат најбитните проблеми во однос на странските инвестиции: трансфер на странска технологија, пристап кон странски пазари, конкурентни цени и притоа да се обезбеди заштита на домашната култура од влијанието на странскиот систем.

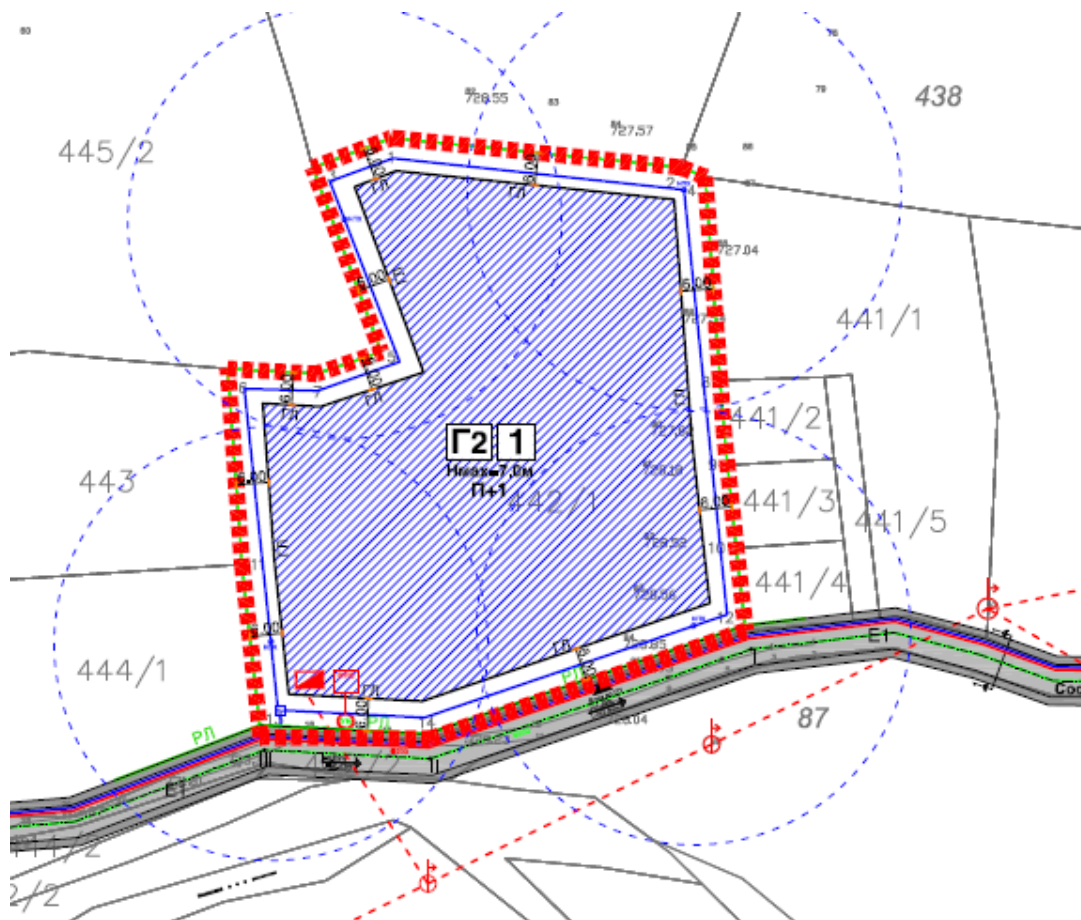
Предностите на таква политика се големи во однос на враќањето на довербата на странските партнери. При тоа, ќе се обезбедат и голем број на нови вработувања.

При планирањето на просторот, максимално се почитувани барањата и програмските задачи договорени со нарачателот во корелација со релевантната урбанистичка законска регулатива.

Во планската документација ќе бидат вградени сите потребни елементи произлезени од анализите на документациоаната основа како основа за планскиот концепт на дадениот опфат.

При планирањето ќе бидат запазени сите насоки и урбанистички параметри од Законот за Просторно и урбанистичко планирање пропишани за изработка на Локална урбанистичка планска документација („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 63/16 и 64/18 и 168/18), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18), а содржината да биде во согласност со член 13 од Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на Урбанистичко-плански документации и Архитектонско-урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на Проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142), како и другите важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот.

Согласно член 46, алинеја 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање, Локална урбанистичко-планска документација е планска документација со која може да се врши уредување и користење на просторот со определување на градежна парцела вон планскиот опфат, за градби од втора категорија утврдени со Законот за градење.

Синтезен план за ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола

Локалната урбанистичка планска документација се изработува врз основа на извод од просторниот план (бидејќи се уредува користење на просторот вон границите на планскиот опфат).

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Планскиот опфат кој се состои од Г.П. 1, се совпаѓа со границите на КП бр, 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола.

Лоциран е кон западната граница на урбаниот опфат на градот, во близина на локалниот патен правец кои ги поврзува КО Битола 1 и 2 и КО Дихово, а е пристапна преку јужен крак кон споменатиот пат, на оддалеченост од околу 1км од истиот.

Географската положба и сообраќајната поставеност на ова локација одат во прилог за оформување на плански опфат за изградба на градби со намена Г2 - Лесна и загадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола.

Планскиот опфат е простор наменет за изградба на градби со намена Г2 - Комунална супраструктура како основна класа на намена, во која спаѓаат

и во која влегуваат сите видови производство кои не побаруваат многу енергија, не создаваат голем промет на сировини, материјали и сообраќај и не произведуваат штетни еманации, конкретно производство на алуминиумска и ПВЦ браварија.

Планскиот опфат кој е предмет на изработка на оваа Локална урбанистичка планска документација изградба на градби со намена Г2 - Лесна и загадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола, е со површина од 8.281,02м² (по ажурирана дигитализирана подлога). Површина на планскиот опфат е идентична со површината на КП 442/1 (8.281,02м²). Теренот е со пад од околу 6,05% до 1,44% од запад кон исток, а висинската разлика на ниво на плански опфат изнесува 2,80м. Надморската висина е од 728.90 до 731.70м.

КО Дихово вгр граничи со следните Катастарски Општини:

- од исток со КО Битола 1 и 2, КО Битола вгр. и КО Брусник;
- од југ со КО Нижополе;
- од запад со КО Дихово и
- од север со КО Снегово.

Планскиот опфат ја зафаќа КП бр. 442/1 со површина од 8.281,02м² (0,83ха), сместен е во источниот дел на КО Дихово вгр, во близина на границите со КО Брусник и КО Битола 1 и 2 и истиот го дефинираат следните граници:

- Од исток граничи со КП бр. 441/1, 441/2, 441/3, и 441/4;
- Од југ граничи со некатегоризиран земјен пристапен пат, КП бр. 1133;
- Од запад граничи со КП бр. 443, 444/1 и 445/2;
- Од север граничи со КП бр. 437.

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Групата на класи на намена Г е составена од 4 (четири) основни класи на намени (Г1, Г2, Г3 и Г4) од кои во рамките на планскиот опфат е застапена следната основна класа на намена:

- Г2 - Лесна и загадувачка индустрија како основна класа на намена, во која влегуваат сите видови производство кои не побаруваат многу енергија, не создаваат голем промет на сировини, материјали и сообраќај и не произведуваат штетни еманации (конкретно производство на алуминиумска и ПВЦ браварија).

Основната класа на намена во оваа локална урбанистичко-планска документација е дефинирана според член 28 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18).

Максимален дозволен процент (%) на учество на збирот на компактибилни класи на намени во класата на намена Г2 како основна класа на намена изнесува 49%, а како компактибилни намени (согласно погоре споменатиот Правилник) се наведени Б1, Б2, Б4, В2, Д2, Д3, Д4, Г3 и Г4. Во

конкретниот случај како компактибилни намени ќе бидат застапени Г3 (сервиси) и Г4 (стоваришта).

Во рамките на градежна парцела се планира една апроксимативна површина за градење, во која со понатамошна разработка со АУП можат да се предвидат повеќе површини за градење.

Изградбата на градбите ќе биде во границите на апроксимативната површина за градење, која е регулирана со градежни линии.

Површини за градба и висински план

Површината за градба е дефинирана согласно на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање како и другите позитивни законски рамки. Истата е апроксимативна максимална површина за градење на повеќе градби во една ГП и е ограничена со градежни линии.

Планираната апроксимативна максимална површина за градба во ГП1 како и процентот на изграденост е даден подолу во табелата и изнесува 73,67%. Конечниот процент на изграденост ќе биде помал и точно ќе се утврди со изработка на Архитектонско-урбанистички проект за ГП1, согласно член 45 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18).

Ова ќе се должи на разумно планираната апроксимативна максимална површина за градба, безбедносните растојанија помеѓу градбите (од противпожарен аспект) и планирање на поголеми слободни површини за развивање на интересен пешачки или сообраќаен пристап до градбите, паркирање и слично. Исто така, новиот проектиран волумен на градбите во планскиот опфат, односно коефициентот на искористеност на земјиштето ќе се утврди со изработка на Архитектонско-урбанистички проект за оваа ГП1 према потребите и ќе бидат во рамките на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18).

Висинскиот план, т.е. максималната висина на градбите е планиран врз основа на постојната состојба, потребите искажани од страна на инвеститорот, а во согласност на член 41, 42, 43, 44, од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18), како и другите позитивни законски рамки. Истата е максимална до хоризонтална стреа (кај градбите), мерено од највисоката точка на пристапниот тротоар на сообраќајница пред планскиот опфат (кој е варијабилен и на потезот од опфатот изнесува 2,80м) и изнесува 7,00м.

Спратноста на градбите или на делови од градбите во ГП1 е планирана како П+1, а точната висина ќе се утврди со изработка на Архитектонско-урбанистички проект.

Што се однесува до котата на нултата плоча, бидејќи теренот е во пад, со варијабилна висинска разлика од 2,80м (од +728,90 до 731,70), таа ќе се пресмета од највисоката точка, +731,70м, што треба да биде вградено во максималната висина на градбите при изработката на понатамошната

урбанистичка и проектна документација. Истата ќе биде дефинирана со изработката на Архитектонско-урбанистички проект за ГП1, а во согласност на член 45 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18).

Исто така, максималната висина на слемето е планска одредба, која се одредува со урбанистички план и истата ќе биде дефинирана со изработката на Архитектонско-урбанистички проект за ГП1, а во согласност на член 46, 47 и 48 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18). Со овој ЛУПД е одредена максимална висина од 7,00м која е сосема доволна имајќи во предвид дека се работи за специфична намена, Г2 - Лесна и загадувачка индустрија.

ПРЕГЛЕД НА ПОВРШНИ И НУМЕРИЧКИ ПОДАТОЦИ ЗА ПЛАНИРАНАТА СОСТОЈБА ВО ГП										
Број на ГП	Површина на парцела	Површина за градба	Висина до венец	Бруто разв. површина	Процент на изграденост	Коефициент на искористеност	Намена	Комп. Намена	Катност	Паркирање
	м ²	м ²	м ¹	м ²	П(%)	К				
1	8.177,30	6.024,08	7,0	12.048,16	73,67%	1,47	Г2	Г3, Г4	П+1	/
Вкупно	8.177,30	6.024,08		12.048,16	73,67%	1,47				/

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.

3.1 Сообраќајно поврзување

Во состав на конкретното ЛУПД, изработено е сообраќајно решение на примарната сообраќајна мрежа.

Како основа на модерното урбанистичко планирање е концепцијата на уличната, односно патната инфраструктурна мрежа.

Сообраќајната инфраструктура треба да обезбеди безбедно и непрекинато одвивање на сообраќајните токови како и рамноправен третман на сите учесници во сообраќајот, треба да биде прегледна и јасна.

Хиерархискиот систем на поставеност на сообраќајната мрежа е еден од предусловите за исполнување на гореспоменатите услови.

Релевантните регионални патни правци за предметната локација влегуваат во групата на регионални патишта "P1" и "P2" и се со ознаките:

- P1101 - (Прилеп-врска со АЗ-Битола-Макази-Царев Двор-врска со P1307);
- P2331 - (Битола-врска со P1101) - Ниже Поле-Пелистер-Брајчино-Љубојно-врска со P-1308).

Пристапната сообраќајница во овој дел е планирана на местото од постојниот (од јужната страна на планскиот опфат) некатегоризиран пристапен земјен пат кој е на растојание од околу 200м (воздушно растојание во линија со опфатот) од локалниот асфалтиран пат кој ги поврзува КО Дихово и КО Битола 1 и 2.

Сообраќајниот профил на планираната сообраќајница изнесува вкупно 9м (1,5+3+3+1,5), со ширина на коловозот од 6м.

Сообраќајната инфраструктура претставува значаен фактор во еден планиран простор и е од витално значење за остварување на животот во истиот.

Најважна основа на модерното урбанистичко планирање е концепцијата на уличната мрежа да биде така поставена за да биде прегледна и јасна, да овозможи безбедно и непрекинато одвивање на сообраќајните токови и да овозможи рамноправен третман на сите учесници во формирањето на сообраќајните токови.

Сегашниот пристап до планскиот опфат кој е на самата граница на катастарскиот опфат на с. Дихово и градот Битола е преку постоен некатегоризиран пат до нивите од атарот КО Дихово вгр.

Со оглед на фактот што се работи за плански опфат лоциран на една сообраќајница со само една градежна парцела, сообраќајната мрежа во планскиот опфат е скоро целосно детерминирана.

Со новото сообраќајно решение, до планскиот опфат, односно до ГП1, која е на самата граница на катастарскиот опфат на с. Дихово и градот Битола, главен носител на севкупниот сообраќај ќе биде проектираната сообраќајница со профил од 9м (1,5+3+3+1,5), на местото на постојната

недефинирана и некатегоризирана пристапна сообраќајница до ГП1 и до земјоделските површини со слична намена која ќе биде предмет на понатамошна разработка на соодветен инфраструктурен проект.

Во планскиот опфат, односно во ГП1 за одвивање на пристапниот и интерниот сообраќај (динамичен и статички) со понатамошната разработка на комплексот со АУП, ќе треба да се планираат интерни улици паркинзи или пешачки патеки, кои ќе се надоврзуваат на погоре споменатата пристапна сообраќајница и ќе продолжуваат до самите градби и другите содржини.

Паркирањето или гаражирањето е еден од основните предуслови за планирање на градбите во ГП1 и истото е потребно да се реализира во состав на самата ГП.

Паркирањето или гаражирањето, кое е потребно да се предвиди во склоп на ГП1 (потребниот број на паркинг места) потребно е да се димензионира согласно на член 59, став 1 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18), а во него за намена Г или конкретно Г2, потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните потреби и услови.

Потребниот број на паркинг места може да се дефинира и со изработка на Архитектонско-урбанистички проект за ГП1 (еден или повеќе), согласно потребите произлезени од функцијата и динамиката на развој на самиот стопански комплекс.

3.2 Комунална инфраструктура

Водоснабдувањето на планскиот опфат за изградба на градби со намена Г2 - Лесна и загадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола со површина од 8.177м (0,82ха.), ќе биде решено на начин кој ќе овозможи техничко решение за водоснабдување и хидрантската мрежа во планскиот опфат, односно ќе се обезбедат доволно количини на вода за севкупните потреби на сите содржини во комплексот, од аспект на вода за пиење, технолошка, санитарна и противпожарна вода, бидејќи на растојание од околу 700м од самата граница на планскиот опфат постои мрежа од РЕ Ф100 од дистрибутерот ЈКП Водовод - Битола, додека во самиот плански опфат нема приклучок (бр. 08-5/8 од 04.02.2019 година, информација дополнета со графички прилог на планската документација).

Вкупната количина санитарна вода само за овој плански опфат е следната:

$N = 5 \dots \dots \dots$ проектиран број на вработени и посетители, од кои 2 (претпоставка) со туширање.

q норма = 150 л/ден - туширање

q норма = 50 л/ден - основни потреби на посетител

$Q1 = 2 \times 150 = 300$ лит/ден

$Q2 = 3 \times 50 = 100$ лит/ден

За одржување на зеленило, пристапи и паркинзи со

$$\Phi = 8.177 \text{ м}^2$$

$$Q_3 = 8.177 \times 1.5 \text{ л/м}^2 = 12.422 \text{ лит/ден}$$

$$Q_{\text{вкупно}} = 300 + 100 + 12.422 = 12.822 \text{ лит/ден.}$$

Овие количини се занемарливи и истите потреби ќе бидат покриени со обезбедување на потребите на води за заштита од пожар и хидрантската мрежа.

Во оваа фаза обезбедена е пожарна вода за целокупна површина и е покриена со хидрантска мрежа и потребен број (конкретно 4) на подземни или надземни пожарни хидранти $\Phi 80$ во слободната површина, со услов да комплетираноста и распоредот на истите ќе биде даден со изработка на Архитектонски-урбанистички проект за ГП-1, за да ги покриваат содржините - објектите во опфатот. Потребна количина на вода за гасење пожар ќе се обезбедува со приклучок на постојниот цевковод од водоводниот систем во близина за источната граница, со капацитет што ќе ги задоволи потребите за сите надземни пожарни хидранти $\Phi 80$ со проток на $Q_{\text{пожар}} = 10$ л/сек. со што ќе обезбеди истовремена работа на два надворешни надземни пожарни хидранти при евентуална појава од пожари.

Према увидот на лице место и добиените податоци од од надлежното јавно претпријатие за територијата на општина Битола, ЈКП Нискоградба (бр. 08/31/1 од 23.01.2019 година) низ посочената локација не поминува линии или мрежи на изведена фекална и атмосферска канализација (немаат свои инсталации) што е и логично бидејќи се работи за рурална, досега неурбанизирана средина. Воедно, дадени се и препораки за сепарирано водење на канализационите мрежи при решавањето на одводните води при приклучувањето на перспективните објекти.

Вкупната количина на фекална отпадна вода, која ќе биде присутна во планскиот опфат, ќе биде прифатена во еден собирен канал и приклучена на монтажна пречистителна станица, а прочистената вода од истата ќе се одведува во упивателен бунар кој е лоциран во непосредна близина на истата. Истите се лоцирани во ГП1 каде се очекува да се собере севкупната количина на фекална и друга отпадна вода.

Ваквата поставка обезбедува чиста и здрава околина без негативни последици по животната средина. Фекалната канализациона мрежа, собирниот канал и ограноците ќе бидат изведени од ПВЦ со $\Phi 200$, а нивниот распоред ќе бидат решен со изработка на Архитектонско-урбанистички проект за фекална канализација.

Системот за одведување на атмосферските води се состои од сливници, шахти и цевководи со пад кој во поголемиот дел го следи падот на сообраќајниците. За пресметување на количината на атмосферската вода која треба да се прифати и одведе од локалитетот со атмосферската канализација, се пресметува во зависност од следните параметри:

$$Q = i \times F \times \Psi \text{ (л/с)}$$

i - интензитет на дожд кој се јавува еднаш во 2 (две) години, со времетраење од 20 минути, и за Битола е измерен и пресметан дека изнесува 150 л/с/ха;

F – површина која треба да се одводни (ха),

Ψ – коефициент на оттекување, кој е различен за различни видови на површина;

Вкупна очекувана количина дождовна вода - сопствена од овој плански опфат изнесува:

$$Q = F \times q \times t$$

$$Q = 0,8177 \times 150 \times 0,385$$

$$Q = 47,82 \text{ л/сек}$$

Очекуваниот прилив на атмосферска вода во овој дел се очекува да има и од транзитната вода од другите површини на поширокото опкружување, додека атмосферските води од планскиот опфат, дел ќе се прифатат во сопствен колекторски систем, а дел ќе се пуштат во дворните зелени површини. Конечното решение за прифаќање на атмосферска вода ќе се обезбеди со изработката на Архитектонско-урбанистички проект за ГП-1.

За овие количини вода предвидени се дијаметри на цевки од Ф200 по улиците во опфатот на ГП-1, од каде ќе биде можно понатамошно истекување по природен пат се до природните површински водотеци, до реализација на атмосферска канализација.

Во пресметката се вклучени и површини кои од северозападниот дел гравитираат кон зоната.

Според податоците од мислењето издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, КЕЦ Битола бр. 14-173/2, од 24.01.2019 година и увидот на лице место, на посочената ситуација (планскиот опфат) не постојат електрични инсталации во сопственост на ЕВН, но према графичкиот приказ во прилог на мислењето и ажурираната геодетска подлога на која се нанесени електрични и дрвени столбови, тие се доведени на оддалеченост од само 18м (оддалеченост од најблискиот столб) од јужната граница на КП 442/1.

Основното решение за Локалната урбанистичка планска документација за изградба на градби со намена Г2 - Лесна и незагадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола, опфаќа површина на плански опфат од 8177м² (0,82ха) од кои под максимална апроксимативна бруто развиена површина (површина под објекти) има вкупна површина од 12.048м² и е предмет на изготвување на основно електроенергетско напојување.

Едновременета снага за осветлување на пристапните патишта, евентуалниот паркинг простор и придружните објекти во комплексот изнесува:

$$\text{Пед1} = 0,001 \text{ kW /m}^2 \times 12048 \text{ m}^2 = 12,05 \text{ kW}$$

Едновременета снага за партерно осветлување со лед светилки од 0.15 kW :

$$\text{Пед2} = 8 \times 0,15 \text{ kW} = 1,2 \text{ kW}$$

Значи вкупната едновременета снага за разгледуваниот простор изнесува :

$$\text{Пед} = \text{Пед1} + \text{Пед2} = 13,25 \text{ kW}$$

После утврдената потребна инсталирана снага од 13,3kW ќе се докомплетираат севкупните потреби за електрична енергија со планирање на адаптирана или компактна ТС во состав на предвидената апроксимативна површина за градење. Нејзиното поврзување на постојната нисконапонска мрежа ќе се оствари со поставување на високонапонски кабел на постојните столбови кои служат за нисконапонското напојување на локалитетот.

Во просторот за кој се изработува ЛУПД не постои улично осветлување, па затоа треба истото да се дополни, односно да се обезбеди

осветлување на планскиот опфат, па и на пристапната улица и парцијално покрај самата ГП1, со посебен акцент на осветлување на влезовите во комплексот и објектот, со соодветни светилки кои ќе ја овозможуваат потребната осветленост.

Конечното дефинирање на потребите за дворно светло и нивното позиционирање на светилките (распоредување) во просторот на ГП, ќе се реши со изработката на АУП.

Телекомуникационата мрежа е значаен фактор во развојот на општествениот стандард, со можноста за брзо ширање на секаков вид на информации. Во непосредна близина на просторот за кој се изработува ЛУПД не постои изведена телекомуникациона мрежа (Македонски Телеком - АД Скопје бр. 490830/1, од 26.12.2017 година, податоци и информации).

Комуникацијата ќе биде решена со помош на мобилна телефонија. Кориснички компании за мобилна телефонија во македонија се: Т-Мобиле и ВИП. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на региони, општини и населени места, изготвување на проекти за развој на ГСМ мрежата согласно постојната инфраструктура на теренот и усогласување на развојните планови со одделни институции на државата.

Разгледуваниот локалитет е во целост покриен со сигнал на двата мобилни оператори.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Битола е најголемиот градски центар во плодната и најголемата македонска котлина Пелагонија и втор град по големина во Република Македонија. Градот Битола се наоѓа во крајниот југозападен дел на Р. Македонија, во подножјето на планината Баба со врвот Пелистер (2601 м) непосредно до грчката граница која е оддалечена 13 км. Битола на север е опколена со четири поврзани ридови, со височина од 640 до 890 метри, наречен Баир, кои се дел од Облаковско-снеговската планина (1430 м). Од југот, градот е заграден со ридот Тумбе Кафе, со височина од 744 м кој е огранок на повисокиот планински локалитет Неолица, а таа пак е дел од пространата Баба Планина. Кон исток, Битола е широко отворена кон котлинското дно на Пелагонија, а кон запад, кон флувогацијалните наноси на реката Драгор, широката ѓаватска прегребенска долина и високиот Пелистер.

Местоположба на градот Битола во Република Македонија

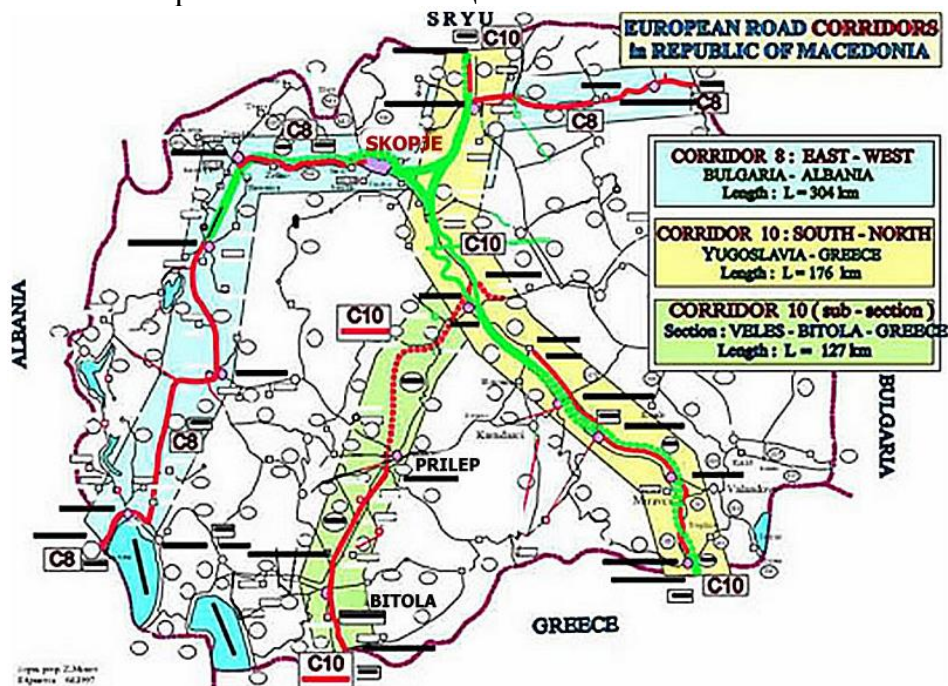
4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Битола има добри сообраќајни врски со соседните и подалечните градови од земјата и странство речиси во сите правци. Само на 14 км е државната граница со Република Грција, воспоставена по Балканските војни во 1913 година. Како најважни магистрални комуникации кон север се: Битола - Прилеп (поранешна ознака М-27, а денес М-5) кој се надоврзува со автопатот од меѓународно значење во близина на Градско (ознака Е-75 или М-1). Потоа на запад: Битола - Охрид (ознака М-26 или М-5), кој што натаму

се поврзува со западната магистрала. На југ: Битола - Грчка граница - Лерин (поранешна ознака М-27 или Е-56, денес М-5). Многу важни за комуникацијата со градот се и патните правци од регионален карактер: Битола - Крушево, Битола - Демир Хисар - Кичево, Битола - Пелистер, Битола - Нижеполе, Битола - Бач - Старавина, Битола - Маково - Рапеш и др. Треба да се спомене дека речиси сите патишта и до најодалечените селски населби се асфалтирани.

Со железничката линија градот е поврзан со Прилеп - Велес, а меѓународна железничка врска има и со соседна Грција: Битола - Лерин - Воден - Солун, воспоставена уште во 1894 година.

Во Битола има 13 магистрални, 62 колекторски улици и 270 улици од локален карактер. За преку 90% од коловозите може да се каже дека се осовременети - асфалт или камена коцка.

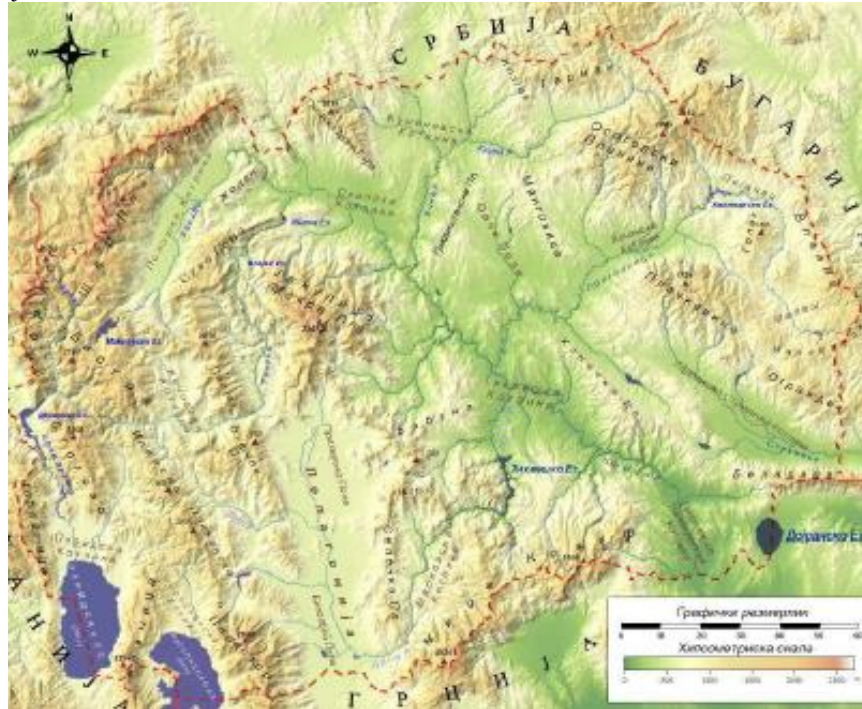
Мапа на патишта во Република Македонија

4.1.2 Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Теренот на кој лежи Битола е наведнат од 715 до 585 метри од запад кон исток, односно од Пелистер и Баба Планина кон пелагониската котлина, и тоа од 710 до 590 метри со што градот има надморска височина од 650 метри. Овие разлики во височините битно влијаат на изгледот на градот и структурата на градскиот пејсаж. Од една страна градот е сместен на рамничарскиот предел, од друга страна на ридско земјиште. Битола се наоѓа во зона каде се допираат две различни полјоделски целини, полјоделско-градинарска на исток, североисток и југоисток и овоштарски-градинарската и сточарската зона на запад и југозапад.

Градот Битола се протега на следните координати: од $21^{\circ}18'20''$ од $21^{\circ}22'11''$ источно од Гриничкиот меридијан (ИГД) и од $41^{\circ}00'00''$ до $41^{\circ}03'20''$ северно од Екваторот (СГШ).

Административно гледано градот Битола е седиште на општина Битола, но и главен регионален центар за југозападниот регион на Република Македонија.

Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот во Република Македонија

4.1.3 Геолошки карактеристики

Битола е најголемиот градски центар во плодната и најголемата македонска котлина Пелагонија и втор град по големина во Р. Македонија. Градот Битола се наоѓа во крајниот југозападен дел на Р. Македонија, во подножјето на планината Баба со врвот Пелистер (2601м) непосредно до грчката граница која е оддалечена 13км. Битола на север е опколена од 4 поврзани ридови, со височина од 640 до 890м, наречени Баир. Кон исток Битола е широко отворена кон котлинското дно на Пелагонија, а кон запад кон флувогласијалните наноси на реката Драгор, широката ѓаватска прегребенска долина и високиот Пелистер. Теренот на кој лежи Битола е наведнат од 715 до 585м, од запад кон исток, односно од Пелистер и Баба планина кон Пелагониската котлина, и тоа од 710 до 590м со што градот има средна надморска височина од 650м. Овие разлики во височините битно влијаат на изгледот на градот и структурата на градскиот пејсаж.

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Сеизмичките појави-земјотресите се доминантни природни непогоди во Република Македонија, кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата. Присутни се низ вековите, над 10 сеизмички жаришта во земјата и нејзината околина. Земјотресите со умерени магнитуди ($M < 6,0$) можат да предизвикаат сериозни разурнувања, бидејќи традиционално градените објекти, особено во руралните средини, не можат да ги издржат овие земјотреси без значителни оштетувања.

Сеизмолошки приказ за градот Битола

Зависно од климатските и хидрометеоролошките услови кои владеат во општината, се смета дека елементарните непогоди не се честа појава.

Земјотресите се елементарна непогода која не смее да се занемари. Според сеизмичките карти се смета дека на просторот на локалитетот се можни потреси од 8^0 према МЦС, поради што сеизмиката треба да биде битен елемент при статичката пресметка на објектите.

4.1.5 Хидротехничка структура

Хидрографските прилики на Битола и нејзината околина се условени и детерминирани од геолошките, геоморфолошките и климатските карактеристики. Низ Битола тече реката Драгор во должина од 4,5км. Драгор настанува од повеќе мали реки и тоа од Диховскиот Драгор (во должина од 12км чии изворишен дел го чинат повеќе водотеци што извираат од падините на Пелистер и тоа: Сапунчица, Лак поток, Црвена река и Клисурица) и Братиндорскиот Драгор или Бороица. Вкупната должина на реката Драгор изнесува 25,123км со обем на вододелниците од 67км, слив од

188км² и среден пад од 17.0%. Количеството на вода во реката зависи исклучиво од врнежите и подземните води на Баба и Пелистер. Просечниот протек на р. Драгор низ градот од ноември до јуни изнесува 2-3м³/сек.

Статичкото ниво на подземните води во различни подрачја од градот е различна и се движи од 0,5м па се до 6,50м. Од бројните бунари во градот поради урбанистичката изградба нивниот број е речиси преполовен и во повеќето од нив водата е загадена од отпадни води. На 22км од Битола се наоѓа вештачко акумулационо езеро „Стрежево“ кое е значаен хидрографски објект за Битола и Битолско. Ова езеро зафаќа волумен од 112.000.000 м³ вода, длабочина кај браната од 72м, површина од околу 7км², просечна ширина од околу 1км и должина од 7км. Други хидрографски објекти се базенот „Довлецик“ кој е компензационен базен со должина од 170м, ширина од 60м, волумен 13.600 м³ вода, длабочина околу 3м и капацитет од 2-3000 капачи и „Олимписки базен“ со димензии 50 x 25м, како и по еден детски базен на двете места. Во жешките летни денови двата хидрографски објекти се користат за капење и рекреација. На врвот на планината Баба - Пелистер се наоѓаат две леднички езера, повеќе познати како „Пелистерски Очи“ - Големото и Малото Езеро.

4.1.6 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Според метеролошките податоци, градот има средна годишна температура на воздухот од 11,1⁰С, но со големи отстапувања во одредени години од 10,1⁰С во 1975 година до 13,1⁰С во 1952 година. Најстуден месец е јануари, со просечна месечна температура од 0,6⁰С, но со апсолутна минимална температура од -30,4⁰С. Најтопол месец е јули, со средна месечна температура од 22,2⁰С и со апсолутна максимална температура од 41,2⁰С. Апсолутното годишно варирање на температурата во воздухот изнесува 71,6⁰С што е специфика на подрачјата со континентална клима. Пролетните и есенските месеци се со пријатни температури на воздухот, но истите можат да добијат специфики и на продолжена зима или на продолжено лето. Според тоа во Битола климата, во основа, со умерено-континентален карактер, со нагласена континентална компонента, со динамична и со нестабилна клима на суво многу топло лето и на зимски период поделен на пократок, сув и студен. Поинаку кажано, температурата има специфика на континентална клима, а врнежите, на сушна изменето-медитеранска или степска клима, која на моменти има пробиви и на жешки воздушни маси од Северна Африка - Сахара.

Просечното годишно количество на врнежи изнесува 601мм. Со вредности кои се движат од 332мм до 879мм, што претставува разлика која е близу до просечното количество.

Битола, исто така е пример со појавата на поларна светлина. Преку Битола поминува изохзмата (линија која поврзува места со еднаков број на денови со појава на поларна светлост) 0,1 што значи дека на небото над Битола просечно само еднаш во 10 години се појавува поларна светлост.

4.1.7 Население

Во 2002 година подрачје на општината Битола го опфаќаше градот Битола и 18-те села: Братиндол, Брусник, Буково, Горно Оризари, Долно Оризари, Дихово, Карамани, Крклино, Лавци, Логоварди, Магарево, Нижеполе, Орехово, Поешево, Раштани, Снегово, Трн, Трново.

Општина Битола	Вкупно население	Домаќинства	Станови (сите видови живеалишта)
Вкупно население во општина Битола	86408	26387	33232
Град Битола	74550	23010	28155
18 села	11858	3377	5077

Вкупно населени во општина Битола

(Извор: Државен завод за статистика, Попис 2002 година)

Во 2004 година со новата територијално поделба на Р. Македонија подрачјето на општина Битола е утврдено со закон и ги опфаќа градот Битола и 65-те села: Братиндол, Брусник, Буково, Горно Оризари, Долно Оризари, Дихово, Карамани, Крклино, Лавци, Логоварди, Магарево, Нижеполе, Орехово, Поешево, Раштани, Снегово, Трн, Трново, Лера, Лажец, Крстоар, Оптичари, Олевени, Рамна, Ротино, Свиниште, Цапари, Црнобуки, Црновец и други.

Општина Битола	Вкупно население	Домаќинства	Станови (сите видови живеалишта)
Вкупно население во општина Битола	95385	28942	37225
Град Битола	74550	23010	28155
18 села	20835	5932	9070

Вкупно население во општина Битола
(Густина на населението: 788 лица/км²)

Вкупното движење на бројот на населението се состои и зависи од природното и механичкото движење. Основните компоненти на природното движење на населението се наталитетот (родност) и морталитетот (смртност), а нивната резултанта по правило е природниот прираст (повеќе родени над бројот на умрени, или поконкретна разлика помеѓу наталитетот и морталитетот). Општината и градот Битола се вбројува со групата на општини - градови со ниска стапка на наталитет, морталитет и природен раст во Република Македонија. Оваа состојба директно е условена од зголемениот број на миграции во странство и тоа на младо фертилно население, потоа голем број на неженето-немажено население, односно население кое не стапува во брак како и голем број на мали семејства со едно до две деца.

Домаќинствата како посебен елемент претставуваат основни социоекономски заедници во кои населението живее, стопанисува и врши

биолошка репродукција. Бројот на домаќинства во општината Битола, проследен низ пописите по Втора светска војна, постојано се зголемува. Зголемувањето на бројот на домаќинствата во градот освен природниот процес на природно зголемување и раслојување на домаќинствата, се должи и на механичкиот прилив на домаќинствата од селската средина.

4.1.8 Стопанство

Битолското поле го зафаќа најголемиот дел од Пелагониската котлина, со вкупно обработлива површина од 70.000 ха. Од неа, најголем дел се ораници, потоа, градинарски површини, овоштарници, лозја и ливади. Со изградба на хидросистемот Стрежево, создадени се дополнителни поволни услови за развој на земјоделството и за остварување на многу поголеми приноси.

Шумското богатство претставува солидна основа за подинамичен развој на севкупната економија на општина Битола, планините Баба (Пелистер), Кајмакчалан и останатите шумски простори кои располагаат со големи шумски комплекси од огревно дрво и индустриско дрво.

Друг значаен крупен капацитет е хидромелиоративниот гигант Стрежево, кое има 220 вработени. Браната е изградена на реката Шемница. Преку главниот доведен канал, се дистрибуира акумулирана вода. Стрежево служи за снабдување на Битола и другите населени места со вода за пиење, ги снабдува со индустриска вода одделните капацитети во Битола меѓу кои и РЕК Битола.

Битолската економија главно е застапена со следниве субјекти: ИБМ Млекара, Лозар-Пелистерка, Жито-Битола, Идеал шипка, Киро Дандаро, Микена, Цермат и др.

4.1.9 Хидротехничка инфраструктура

Водоснабдување

На 22км од Битола се наоѓа вештачкото акумулационо езеро Стрежево кое е значаен хидрографски објект за Битола и Битолско. Ова езеро зафаќа волумен од 112.000.000м³ вода, длабочина кај Браната од 72 метри, површина од околу 7км², просечна ширина од околу 1 км и должина од 7км. Изградениот хидросистем Стрежево ги зафаќа сите води од реките Шемница и Драгор со своите притоки и водотеци од Баба планина: Кишевска, Граешка, Остречка, Злокуќанска, Стара Река, Киндерка и истите се влеваат во акумулацијата. Браната е изградена на реката Шемница. Преку главниот доведен канал, се дистрибуира акумулираната вода.

Хидрографските прилики на Битола и нејзината околина се условени и детерминирани од геолошките, геоморфолошките и климатските карактеристики. Низ Битола тече реката Драгор во должина од 4,5км Драгор настанува од повеќе мали реки и тоа од Диховскиот Драгор (во должина од 12км чии изворишен дел го чинат повеќе водотеци што извираат од падините

на Пелистер и тоа: Сапунчица, Лак поток, Црвена река и Клисуреца) и Братиндорскиот Драгор или Бороица. Вкупната должина на реката Драгор изнесува 25,123км со обем на вододелниците од 67км, слив од 188км² и среден пад од 17.0%. Количеството на вода во реката зависи исклучиво од врнежите и подземните води на Баба и Пелистер. Просечниот протек на р. Драгор низ градот од ноември до јуни изнесува 2-3 м³/сек.

Статичкото ниво на подземните води во различни подрачја од градот е различна и се движи од 0,5м па се до 6,50м. Од бројните бунари во градот поради урбанистичката изградба нивниот број е речиси преполовен и во повеќето од нив водата е загадена од отпадни води. Со изградба на хидросистемот Стрежево е овозможено обезбедување на потребните количини на вода за наводнување на дел од Пелагонија (проектно предвидени 20.200 ха нето обработлива површина), надополнување до потребните количини на непреработената вода за потребите на ЈП Водовод - Битола, обезбедување на потребите од технолошка вода за дел од индустријата (термоелектрана Битола, Фабрика за квасец и шпиритус, Фабрика за преработка на овошје и зеленчук).

Градот Битола се снабдува со вода преку регионалниот водоснабдителен систем Драгор. На градската водоснабдителна мрежа приклучени се 23 села од општината Битола, а се предвидува негово проширување со што ќе се водоснабдуваат 43 села.

Со Просторниот план на Република Македонија на територијата на Републиката дефинирани се 15 водостопански подрачја (ВП): ВП Полог, Скопје, Треска, Пчиња, Среден Вардар, Горна Брегалница, Средна и Долна Брегалница, Пелагонија, Средна и Долна Црна, Долен Вардар, Дојран, Струмичко Радовишко, Охридско - Струшко, Преспа и Дебар.

Оваа поделба овозможува пореално да се согледаат расположивите и потребните количини на вода за одреден регион.

Планскиот опфат припаѓа на водостопанското подрачје (ВП) Пелагонија, кое го опфаќа сливот на Црна Река, од изворишниот дел до водомерниот профил Скочивир.

Канализација

Во Битола уште во 19 век постоел канализационен систем од геризи. Со градба на современа канализација се отпочна некаде кон крајот на педесетите години. Условите на теренот за градба и проширување на канализационата мрежа, се скоро идеални. Благоиот пад на теренот кон исток и североисток овозможува градба на едноставни системи со мошне погодни услови за прибирање на пречистените води во реката Драгор.

Целокупно изградена канализациона мрежа: 154.000 м од кои:

- Азбесни цевки: 93.000м;
- Бетонски и армирано бетонски: 54.000м;
- ПВЦ: 7.000 м.

Употребени профили: Ф150 мм - Ф1500

Број на изливни: 5

Краен реципиент: р. Драгор → р. Црна → Тиквешко езеро → р. Вардар. Покриеност со канализациона мрежа на градот во проценти: 99%. Покриеност со канализациона мрежа на општината, во проценти: 82%. Сепак канализационата мрежа сеуште не е заокружена, општината Битола се среќава со проблемот на третманот на отпадните води (од станбените населби и индустриски отпадни води). Потребно е доизградба на колекторскиот систем, изградба на колекторски станици, решавање на проблемот со петтиот канал кој е отворен и изградба на пречистителни станици.

4.1.10 Културно наследство

Битола е град со огромно културно наследство. Во неговиот потесен и поширок простор има мноштво споменици на културата, природни реткости, музејски и галериски експонати со високи уметнички, историски и друго вредности, скоро од сите периоди на човечкиот опстанок: неолитот, енеолитот, бронзеното време, железното време, антиката, средниот век, деветнаесетиот век, па се до најново време.

Народниот музеј, Хераклеја Линкестис претставува едно од битолските културни наследства.

На подрачјето на катастарската општина Дихово, кое е предмет на анализа има евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

1. Археолошки локалитет Братиндолска Река, Дихово, римски период,
2. Археолошки локалитет Варвара, Дихово, среден век,
3. Археолошки локалитет Ограѓе, Дихово, римски период,
4. Археолошки локалитет Св. Недела, Дихово, среден век,
5. Црква Св. Димитрие, Дихово, 19 век.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје, се евидентирани следните локалитети:

- КО Дихово - Братиндолска река, населба од римско време, сместена е лево до патот Битола - Ресен. Варвара, средновековна некропола, се наоѓа на источната периферија на селто во месноста Лековита Вода, Ограѓе, населба и некропола од римското време на околу 500 м источно од задружниот дом, Св. Недела, средновековна црква и некропола во непосредна близина на мостот за Битола.

4.2. Опис на сегашната состојба со животната средина во околината на планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на

животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, почвата, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Воздух

Земајќи во предвид дека Битола претставува поголема урбана средина во државата и индустриски град каде што има загадувачи на воздухот, а со цел следење на квалитетот на амбиентниот воздух, поставени се две автоматски мониторинг станици за квалитет на воздух. Двете станици се поставени во Август 2004 година.

Една од станиците е поставена во централното градско подрачје во близина на Саат кулата, во дворот на управната зграда на Стрежево. Другата станица е поставена во дворот на метеоролошката станица на Управата за хидрометеоролошки работи.

Според распоредот на двете станици во Битола се забележува дека едната станица е поставена во урбана средина, а другата во субурбана средина.

Станицата поставена во дворот на управната зграда на Стрежево претежно го следи загадувањето од сообраќајот и од затоплувањето на административните установи и домовите, како и влијанието на емисиите од индустриските објекти, додека пак станицата поставена на самиот влез од градот, во дворот на Метеоролошката станица на УХМР го следи загадувањето од индустријата.

Вода

Реката Драгор тече низ градот Битола и има должина од 4,5км. Од повеќе мали реки од Диховскиот Драгор настанува реката Драгор (должина 12км чии изворишен дел го чинат повеќе водотеци кои извираат од падините на Пелисер и тоа: Сапунчица, Лак поток, Црвена река и Клисорица) и Бороица или Братиндолскиот Драгор. Драгор има вкупна должина од 25,1км со обем на вододелниците од 67км, слив од 118км, среден пад од 17,0%. Од подземните води на Пелистер и Баба и од количеството на врнежи зависи и количеството на вода во реката Драгор.

За овој предел карактеристични се двете езера познати како „Пелистерски очи” - Големото и Малото езеро кои се наоѓаат на врвот на планината Баба - Пелистер.

Од хидролошки аспект присутните подземни води од ирагационото подрачје може да се класифицираат во две групи: подземни води под притисок (артерски и субартерски води), кои се на длабочина под 50м и со дебит од 0,5 л/сек до 9 л/сек и подземни води под слободно водно ниво на

длабочина од 1,5 до 2м. Хидролошкиот колектор има различна дебелина и најчесто изнесува околу 3,0м. Подземните води се движат во правец кој што е соодветен на падот на теренот кон пелагонскиот басен - Црна река. На изданот се врши прихранување по пат на вертикална инфилтрација од атмосферските врнежи и делумно од површинските водотеци кои го зафаќаат околниот терен.

Отпад

Собирањето и транспортирањето на комуналниот отпад се врши со специјални возила. За таа цел РЕ Комунална хигиена врши услуга на собирање, транспортирање и депонирање на комуналниот отпад на територија на општина Битола. Депонирањето на комуналниот отпад и други видови на неопасен отпад се врши во депонијата Мегленци на 17км од градот Битола.

Растителен и животински свет

Подрачјето на Битола и Битолско поради релативно поволните услови се одликува со големо богатство во шумскиот фонд. На планинскиот врв Кајмакчалан на Нице Планина и врвот Пелистер со Баба Планина, како и делови од Бигла планина се одликуваат со најквалитетните и најголемите шумски комплекси. Реонот на Кајмакчалан зафаќа површина од 14.800 ха со резерват на квалитетни шуми (црн бор, бор, ела, буки и др.). Најзастапени видови на дрва се белиот бор, црниот бор, моликата, буката, дабот, елата и јасиката. Реонот на Баба Планина со врвот Пелистер, со исклучок на регионот на Националниот парк „Пелистер” (прв национален парк во Р.Македонија, прогласен во 1948 година) зафаќа површина од 10.400 ха (од кои борот - молика е автохтон ендемичен петоиглен бор *Pinus peuce* откриен од австрискиот ботаничар August Grisebach 1839.

По источните падини на Баба Планина има исклучително нискостеблести шуми и тоа даб 8.180 ха, бука 2.067 ха и други видови шуми 840 ха или вкупно 11.087 ха. Специфично ботаничко значење има вегетацијата на Пелистер со 88 видови дрвенести растенија, класифицирани во 23 фамилии. Планинската вегетација на Пелистер се расчленува на: 19 заедници, 11 сојузи и 7 редови.

Од дива фауна на Пелистер се застапени 62 видови на животни, меѓу кои се издвојуваат еленот, срната, дивокозата, дивата свиња, мечката, рисот, зајакот, волкот, еребицата и камењарката. Значајни видови на риби се *Salmo trutta peristericus* и пелагониска поточна пастрмка *Salmo trutta pelagicus*.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка на Локална урбанистичка планска документација за нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Бучава

Проблемот на бучава на подрачјето на општина Битола досега не е анализиран и истражуван. Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана врз здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Битола и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС. На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од зголемен сообраќај	x
	Немање квалитетна медицинска база на податоци во однос на заболувањата предизвикани од загадувањето на воздухот	x
Вода	Неконтролирано трошење на питка вода	x
	Нецелосен мониторинг за квалитетот и квантитетот на површинските, подземните и отпадните води	x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
	Непостоење депонија за отпад штетен по здравјето на луѓето	x
Почва	Загадување на почвата (особено во индустриската зона на општината)	x
	Диви депонии на територијата	x
Предел	Узурпација и деградација на просторот	x
	Недоволна застапеност на паркови и зелени површини	x
Население	Ниска еколошка свест кај граѓаните во општината	x
	Невработеност	x
Климатски фактори	Користење на јаглен и нафта за затоплување	x
	Непостоење стратегија за искористување на алтернативни извори на енергија	x
Материјални добра	Постоење на бесправни градби	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

При реализација на Планскиот документ за ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола се разгледува опцијата без да се спроведе планска активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку овој план не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Ограничен развој на општината;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и создавање на диви депонии;
- Интензивно загадување на подземните води и почвата;
- Намалени приходи во општинскиот буџет;
- Отсуство на финансиски инвестирања што би се довело до слаб економски развој на стопанството;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста од идни потенцијални инвестиции за економски-одржлив развој.

Доколку не се реализираат предвидените решенија во рамки на планскиот опфат ќе се испушти можноста за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и незагадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола е од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат, општината и државата.

Од особено значење за изготвување на Стратегиската оценка, а воедно и стандардна постапка е да се изанализира варијантата, односно опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала во првобитната состојба. Во тој случај се очекува дека фактичката состојба на теренот воопшто нема да се промени и економската пасивност ќе продолжи.

Овие аспекти се земаат со цел да се изнајде најповолното решение кое ќе придонесе за заштитата на животната средина и здравјето на човекот.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус на населението ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни површини со нелегални градби.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Одлична диспозиција во однос на сообраќајната поврзаност;
- Зајакнување на можностите за одржлив економски и социјален развој на регионот;
- Запирање на економската миграција;
- Развој на локалната самоуправа преку плаќање на даноци, комуналии и други давачки;
- Зголемување на вредноста на земјиштето;
- Со предвидената содржина ќе овозможи остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Со примена на претходните критериуми се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина која ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на странски инвеститори за реализација на предложената програма како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола може да се анализираат од негативен и позитивен аспект. Извештајот за Стратегиска оценка ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските можности во општина Битола.

Извештајот за стратегиска оценка на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оценка на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оценка на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оценка на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на планот ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на natalitetot, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значи отворање на нови работни места и зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеење.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектот предвиден надвор од зоната на домување и индивидуалните стамбени објекти не се очекува истиот да предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила и тешката механизација ќе се покачат во време на изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планскиот опфат каде ќе се имплементира планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на планските решенија дефинирани со овој план ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економски раст, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата, подобрување на начинот на живот, зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и уреденост на просторот и сл.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат во време на градба-изведбата на земјени и градежни работи при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок.

Во време на градежната фаза треба да се очекуваат, пред се:

- Повремено загадување на воздухот од местата на изведба на градежните активности, од градежните материјали кои ќе се користат и од видот на транспортот на градежните материјали;
- Целата градежна механизација за време на подготовката на теренот ќе има негативно влијание врз квалитетот на воздухот;
- Главен загадувач на воздухот за време на градежните активности ќе биде прашината предизвикана од копање, набивање на тлото, односно земјените работи.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната

средина, што е и законска обврска, која треба да се реализира во фазата на добивање на одобрението за градба.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има климатски промени.

Постои опција од искористување на обновливи извори на енергија, соларната енергија како енергетски ресурс кои би ги користел објектот.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава. Со оглед на местоположбата на планскиот опфат, надвор од населено место се смета дека бучавата ќе биде занемарлива.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

При изведба на градежните активности може да се очекуваат вибрации, но тоа ќе бидат со со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз квалитетот на водите

Ако неправилно се управува со отпадните води може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште. Планските решенија за комуналната инфраструктурна мрежа и одведувањето на фекалните и атмосферските води од објектот нема да дозволат истите неконтролирано да се испуштаат, односно фекалната вода ќе биде приклучена на монтажна пречистителна станица, а прочистената вода од истата ќе се одведува во упивателен бунар кој е лоциран во непосредна близина на истата.

Нарушувањето на квалитетот на водите може да биде резултат од неправилно управување со отпадот. Влијанијата врз водите во оперативната фаза се оценуваат како можни негативни влијанија.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на водите ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за

заштита на животната средина што се законска обврска и во таа насока ќе се предвидат посебни мерки согласно законската регулатива.

Влијание врз почвата

Со имплементација на овој план ќе се оствари рационално користење на земјиштето, односно целокупната површина ќе се осмисли со наменска содржина која ќе резултира со веќе споменатите придобивки. Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветно управување со санитарните води, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот за изградба ќе се предвидат мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во објектот. Индиректно, негативно влијание на почвата како резултат на издувните гасови од возилата и емисиите од планираниот опфат во планскиот опфат се проценуваат како не многу значајни со оглед на предвидените заштитни зелени зони и природата на предвидениот објект.

Поцелосна анализа од сите аспекти на евентуалните влијанија врз почвата ќе бидат предмет на посебни студии или елаборати согласно Законот.

Влијание врз пределот

При изградба на објектот и инфраструктурата може да се предизвикаат негативни влијанија врз пределот како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз културното наследство

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Според Законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство.

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Голем број на активности кои би се одвивале со реализацијата на планскиот опфат може да предизвикаат нарушување на биолошката

рамнотежа во областите каде што тие се одвиваат и да имаат директно или индиректно влијанија врз објектите и подрачјата заштитени или предложени за заштита како природно наследство. Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материи и сл.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз флората и фауната ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз материјалните добра

Имплементацијата на ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и незагадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во регионот.

Влијание по однос на генерирање на отпад

При реализацијата на планираната инвестиција во планскиот опфат за очекување е генерирање на градежен и земјен отпад и тоа при изведувачкото довод на електрична енергија, канализациона мрежа и водоснабдување. Со планскиот документ треба да биде предвидено отпадот при градбата да се собира и превзема од страна на јавното комунално претпријатие или друг правен субјект.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност.

Ова ќе биде предмет во понатамошните фази и превземање на соодветни мерки преку изработка на студии или елаборати за заштита на животната средина.

Влијание од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот да овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со студиите или елаборатите согласно Законот и се обврска да се изготват во подоцнежните фази на реализација на објектот.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии, за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација.

Анализата на влијанијата врз животната средина, како превентива, има за цел да ги идентификува можните проблеми, да ги рационализира трошоците и да направи оптимален избор на мерките за заштита на животната средина. За разлика од пасивниот пристап, со кој се применуваат заштитни мерки по настанатиот проблем, што претставува финансиско оптоварување на производителите, давачите на услуги и општеството во целост, превентивната заштита на животната средина се трансформира во елемент на развој и појдовна основа за глобалното управување со животната средина засновано на принципите на одржливиот развој. Одржувањето на континуитет во следењето на состојбите во медиумите и областите на животната средина, дава претстава за трендот на промени кои настанале во текот на подолг временски период на анализираното подрачје, како основа за планирање и предвидување на промените кои би можело да се очекуваат во животната средина во временската рамка на која се однесува планскиот документ.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;

- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектот. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор***

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

Реализација на планската документација ќе влијае во насока на намалување на економската миграција на локалното население и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој како и зголемување на наталитетот на долгорочна основа. Инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето, како и привлекување на нови инвестиции од страна на бизнис секторот.

Според тоа, може да се каже, дека имплементацијата на планот ќе има позитивни долгорочни влијанија врз развојот на демографските карактеристики на општина Битола и пошироко.

- ***Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје***

Интегралната реализација на предложените мерки во сите фази на инвестициониот циклус е во насока на намалување на можните негативни влијанија врз животната средина кои може на директен или индиректен начин да се рефлектираат врз здравјето на луѓето. Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување), организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад. Отпадна вода потребно е соодветно да се постапува согласно планската документација. Доследното спроведување на планските решенија, ќе доведе до директна заштита на човековото здравје. Примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- **Мерки за намалување на влијанијата врз социо-економската состојба**

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на социо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го зголеми стандардот на населението. Со планскиот простор ќе се зголеми економскиот раст и ќе се намали бројот на невработени во регионот.

- **Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух**

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина, па за негов квалитет неопходно е сите загадувачи, односно сите објекти кои испуштаат штетни материји да користат уреди за пречистување.

При проектирање и реализација на планот потребно е да се применат современи техники кои го заштитуваат воздухот од загадување. Објектот од аспект на еколошка заштита не смее да ја наруши постојната еколошка рамнотежа и истиот е потребно да биде изведен согласно сите стандарди и нормативи од ваков вид.

Во сегашната состојба како загадувачи на воздухот се јавуваат издувните гасови од возилата. Се претпоставува дека загадувањето што ќе биде предизвикано од начинот на греењето на објектот, нема да претставува загрижувачка опасност по загадувањето на животната средина.

За намалување на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух од имплементацијата на ЛУПД се предлагаат следните мерки:

- Користење на современи транспортни средства и механизација при вршење на градежните работи, согласно стандардите на ЕУ;
- Избегнување на користењето на дрвата и фосилните горива како енергетски ресурс;
- Користење на мали котли за загревање со најсовремени горилници и употреба на гориво со мала содржина на сулфур, користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии или создавање можност за искористување на обновливи извори на енергија;
- Подигање на зелени зони на ниско и високо зеленило околу граничната линија на планскиот опфат;
- При планирањето и изградбата на објектот приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации;
- Користење на обновливи извори на енергија како енергетски ресурси кои што се во директна насока на подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух;
- За подобрување на квалитетот на воздухот во опфатот, на сите слободни површини да се предвидат зелени површини, односно да се предвиди формирање на појаси со заштитно зеленило, ниско и средно, со долг вегетациски период се со цел нивно функционално развивање како и додатно намалување на евентуалното аерозагадувањето.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на дејности со примена на современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на опфатот.

- Мерки за заштита од бучава

Прашањето за намалување на проблемите со бучавата треба да се решава со обезбедување на линеарно зеленило. Исто така, во опфатот да се предвидат заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади за додатно смалување на аерозагадувањето и бучавата.

При планирањето на објектот потребно е да се предвидуваат технологии и техники кои ќе допринесуваат за редукција на загадувањето со бучава и доведување на истото во законски дозволените параметри.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика значителни вибрации поради што нема да се воведат некои посебни мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Ерозијата на подлогата е природен процес, кој што егзистира низ геосторијата и најголем осврт се дава на т.н. забрзана ерозија, каде што интензитетот на нормалната (геолошка) ерозија е неколку пати зголемен поради хуманите активности. Ерозијата на почвата е означена како најзначаен, најопасен и најраширен тип на деградација на почвата и е лимитирачки фактор за одржливо користење на земјиштето. Почвата може да биде еродирана поради дејство на ветер и вода. Овој извештај не е во можност да даде детали за противерозивните и противпоројните мерки за содржината во опфатот. Деталниот обем на мерки и активности, нивната прецизна локација и површинска поставеност во просторот, ќе бидат дефинирани со основни-изведбени проекти, врз основа на детални геодетски, геотехнички и други теренски снимања и проспекции.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- пред започнување на инвестицијата, инвеститорот да организира собирање на градежниот отпад, негово депонирање или искористување во инвестиционите активности;

- интегрирано управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- поврзување на канализациона мрежа.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на материјалите и суровините кои ќе се користат во прометот и работењето во објектот. Доследната примена на планските решенија од страна на инвеститорите ќе биде доволна гаранција за евентуалните влијанија (загадување и ерозија) да бидат сведени на минимум.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Од областа на заштита на природата (природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност), Локалната урбанистичка планска документација треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија на тој начин што, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатабилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилен избор на соодветна локација.

Доколку при изработка на Локалната урбанистичка планска документација или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозувано со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидената содржина во планската документација треба да биде вклопена во околниот пејзаж и да придонесе кон зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Со изработка на ЛУПД просторот добива нова димензија во функција на зголемување на атрактивноста на подрачјето и зголемување на неговата вредност.

Имплементацијата на планот ќе има позитивно влијание на пределот, ќе делува како една осмислена урбанизирана целина во која покрај објектот треба да се предвидат зелени површини со хортикултурно уредување.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

При спроведување на стратегија за организација и користење на просторот за економски активности, решенијата во просторот треба да овозможат поголема атрактивност, заштита на природните и создадените ресурси и богатства, сообраќајно и информатичко поврзување, локациска флексибилност и почитување на објективните фактори на развојот. Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Врз основа на Археолошката карта на Република Македонија, во самиот плански опфат нема евидентирано градителска целина или поединечен објект, како културно наследство, кое би требало да се предвиди соодветен режим на заштита во урбанистичката документација.

Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци

со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива, односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените локалитети со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство:

- задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно - историска димензија и нивна соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За комуналниот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на места за подигање на отпадот.

- Во оперативната фаза на планираните објекти, градежниот отпад да се собира, селектира и истиот кој ќе нема употребна вредност да се превзема од страна на комуналното претпријатие или овластено правно лице;
- Комуналниот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на површинските и подземните води

Заштитата на водата се третира како превентивна заштита. Превентивната заштита на водата при подземно водење на инфраструктурните водови за водоснабдување и прифаќање на отпадните води, како подземни инсталации се однесува на нивна монтажа, експлоатација, одржување и интервенција. Водовите да се постават во се према техничките нормативи и стандарди кои ќе ја обезбедат нивната сигурност, безбедност и долготрајност во експлоатацијата, ракувањето и одржувањето.

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот ќе бидат санитарните води. Ако неправилно се управува со истите може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште и здравјето на луѓето.

Секој субјект е должен во текот на своите активности да превзема мерки со кои ќе се спречи загадувањето на водите и да избегнува активности кои би предизвикале ризици и негативни ефекти врз животната средина.

Канализацијата во рамките на парцелата треба да се изведе како посебна целина со третман на фекалните води и реципиент-упивателен бунар.

При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загорзиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и подземните води;

- Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените работи и ископувања и нивно прекривање со вегетација. Мерките за контрола на ерозивните процеси за време на изградбата вклучуваат примена на оградувањата на нагибите;
- Пред почетокот на било какви градежни работи неопходно е приклучување на водоводна и канализациона мрежа;
- Канализациониот систем да биде решен по сепарациски систем (да биде одвоено одведувањето на фекални и атмосферски води);
- Соодветен третман на санитарните води и насочување кон упивателниот бунар и редовно сервисирање од страна на овластен правен субјект;
- Соодветно управување со отпадот;
- Правилно складирање и чување на суровини за работа;
- Запазување на целите на животната средина и почитување на поставените стандарди.

За посебни објекти ако има потреба ќе се изработат програми за контрола и обезбедување на квалитетот на соодветните производни програми за миене и санација на опремата и просторот.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во оперативната фаза.

За ефикасна заштита на населението и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување, обука за примена на средствата за заштита и спасување во за тоа предвидените центри.

Обврската за планирање и изградба на засолништа заради заштита на населението од воени разурнувања во станбените, стопанските, деловните јавните и другите видови на градежни објекти е уредено со повеќе закони и подзаконски акти и тоа:

- Законот за одбрана („Сл. Весник на РМ” бр. 42/01, 5/03, 58/06, 110/08 51/11, 151/11, 185/11 и 215/15);
- Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18);
- Законот за управување со кризи („Сл. Весник на РМ” бр. 29/05, 36/11, 41/14, 104/15 и 39/16);
- Уредба за начинот на изградбата, одржувањето и користењето на засолништата и другите заштитни објекти и определувањето на потребниот број засолнишни места („Сл. Весник на РМ” бр. 80/05);
- Уредба за спроведување на засолнувањето („Сл. Весник на РМ” бр. 93/05);
- Уредба за начинот на применувањето на мерките за заштита и спасување, при планирањето и уредувањето на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во техничкиот преглед („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05);
- Одлука за утврдување на загрозени зони („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05).

- Мерки за заштитата и спасување

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен и оперативен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката, односно локалната самоуправа согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10 и 18/11) и Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите како и учество во техничкиот преглед („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05 и 98/05).

Заради организирано спроведување и спасувањето, учесниците во системот донесуваат План за заштита и спасување од природни непогоди и

други несреќи. Истиот треба да содржи превентивни и оперативни мерки и постапки за заштита и спасување. Во зависност од наменети на објектите кои ќе се градат да се предвидат мерките за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

Мерката засолнување ќе се остварува согласно член 62 од Законот за заштита и спасување која опфаќа планирање, изградба, одржување и користење на јавни засолништа. Потребниот број на засолнишни места се утврдува според намената на објектите и новопроектираната корисна површина, а степенот на заштитата се определува според утврдениот потребен број на засолнишни места и Одлуката за утврдување на загрозени зони („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05).

Јавните засолништа се планираат согласно програмата на Владата за мерките за заштита и спасување и програмите на единиците на локалната самоуправа за мерките за заштита и спасување, а истите ќе се вградуваат во Архитектонско-урбанистичкиот проект.

Мерката заштита од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките решенија во текот на планирање на просторот, урбанизирање на населбите и изградбата на објектот.

Во урбанистичките решенија ќе се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците. Заштитата од урнатини се обезбедува со изградба на оптимално отпорни објекти согласно се измолешката карта на Република Северна Македонија, изградени со помала количина на градежен материјал и релативно помали тежини.

- Мерки за заштита од пожар

Мерката заштита од пожари ќе се применува при изработка на Основните проекти за предвидените објекти, а согласно намената на објектите ќе се почитуваат пропишаните мерки за заштита од пожари експлозии и опасни материји согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18), Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област. Громобранската инсталација ќе се реши со Архитектонско-урбанистичките проекти за секој објект посебно со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

- Оддалеченоста на објектите со различни намени и отпорност на пожари на конструкциите внатре, треба да овозможи спроведување на мерките за заштита од пожар.
- Ширината, носивоста и проточноста на патиштата треба да овозможи пристап на ПП возила до секој објект и негово маневрирање.

Објектите треба да се градат од несогорливи материјали со отпорност на конструктивните елементи согласно дадените нормативи.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Со оглед дека територијата е изложена на сеизмичко дејство со интензитет над 6⁰ според МЦС скала, потребно е применување на принципите на асеизмичко градење на објектот.

Густијата на објектите, односно нивното растојание треба да е планирано во доменот за сеизмичкото проектирање со помали висини на објектите и со поголеми попречни профили на сообраќајниците, со што во случај на сеизмичко рушење може да се обезбеди проток на луѓе и возила.

- Мерки за заштита од технолошкие катастрофи

Под технички катастрофи се подразбираат пожари, експлозии, контаминација на воздухот и водата, хемиски загадувања и други несреќи и други причини кои можат да доведат до масовни несреќи, губитоци на човечки животи и материјални богатства.

Со законот за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) се уредува заштитата на природата преку заштита на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство во заштитени подрачја и надвор од заштитени подрачја.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оценка на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот преку селектирање на истиот;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на ЛУПД и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозувани потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.;
- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Краток преглед за причините врз основа на кој се одвиваат алтернативите;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- Планот за мониторинг на животната средина.

Локалната урбанистичка планска документација, има крајна цел преку:

- рационално користење на земјиштето;
- максимално вклопување на објектите и инфраструктурата со теренот;
- оформување препознатлива амбиентална целина;
- почитување и надградување на пејсажните вредности;
- почитување и заштита на правото на човекот на работа;
- оформување културен пејсаж;
- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето.

Со изработката на Локалната урбанистичка планска документација ќе се стимулира стопанскиот и економскиот развој на овој пасивен дел од општината и ќе се овозможи побрза реализација на инвестиционата иницијатива што би резултирало со подобрување на социјално-економската положба на одреден број на жители на општина Битола, а воедно ќе се стимулира производството и ќе се отвори простор за нови работни места и спречување на масовниот одлив на населението во странство, што е еден од главните приоритети и на државно ниво. Локалната урбанистичка планска документација е изработена согласно Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и

168/18), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18), а содржината да биде во согласност со член 13 од Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и Архитектонско-урбанистички проект и содржината, формата и начинот на обработка на Проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ” бр. 142), како и другите важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот.

Реализацијата на Локалната урбанистичко-планска документација за изградба на објекти со основна класа на намена Г2 - лесна и незагадувачка индустрија на м.в. Ливади, КО Дихово вгр. општина Битола со површина на планскиот опфат од 0,83 ха, ќе оствари удел во развојот на економските активности во локалната и национална економија. Меѓутоа, појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развитокот на стопанството во земјата, туку треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развиток врз неговото разместување во просторот.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено на превенција и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната и работна средина.

Планскиот опфат ја опфаќа КП бр. 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола, лоциран на западната страна од урбаниот опфат на градот. Теренот е со пад од околу 6,05% до 1,44% од запад кон исток, а висинската разлика на ниво на плански опфат изнесува 2,80м. Надморската висина е од 728.90 до 731.70м.

КО Дихово вгр. граничи со Катастарските Општини:

- од исток со КО Битола 1 и 2, КО Битола вгр. и КО Брусник;
- од југ со КО Нижополе;
- од запад со КО Дихово и
- од север со КО Снегово.

Планскиот опфат ја зафаќа КП бр. 442/1 со површина од 8.281,02м² (0,83ха), сместен е во источниот дел на КО Дихово вгр, во близина на границите со КО Брусник и КО Битола 1 и 2 и истиот го дефинираат следните граници:

- Од исток граничи со КП бр. 441/1, 441/2, 441/3 и 441/4;
- Од југ граничи со некатегоризиран земјен пристепен пат, КП бр. 1133;
- Од запад граничи со КП бр. 443, 444/1 и 445/2;
- Од север граничи со КП бр. 437.

За планскиот опфат за кој се изработува оваа Локална урбанистичка планска документација изградба на градби со намена Г2 - Лесна и

незагадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола досега нема изработено или донесено никаква планска документација.

Според новиот Просторен План на РМ од 2004 година основната намена на просторот е земјоделско земјиште, кое со соодветна постапка ќе биде пренаменето во градежно земјиште.

Со инвентаризацијата е констатирано дека планскиот опфат е неизграден простор.

Регистрирана е една КП бр. 442/1 со вкупна површина од 8.281м², евидентирана како земјоделска катастарска култура, поточно овоштарник од III бонитетна класа.

Број на КП ----- 1 (442/1)

Број на евидентирани градби и површина ----- 0

Спратност и висина ----- 0.

Према увидот на лице место, ажурираната геодетска полога и добиените податоци од општина Битола (бр. 03-155/2 од 23.01.2018 година), евидентно е дека планскиот опфат е неизградена земјоделска површина, според тоа не постојат ни градби со правен статус стекнат по основ на Законот за постапување со бесправно изградени објекти.

Во планскиот опфат, према податоците од добиените Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, а врз основа на Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство од посебно значење нема регистрирано објекти кои се водат како споменици накултурата.

Исто така, врз основа на Археолошката карта на Република Македонија, во самиот плански опфат нема евидентирано градителска целина или поединечен објект, како културно наследство, кое би требало да се предвиди соодветен режим на заштита во урбанистичката документација.

Според податоците од мислењето издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, КЕЦ Битола бр. 14-173/2, од 24.01.2019 година и увидот на лице место, на посочената ситуација (планскиот опфат) не постојат електрични инсталации во сопственост на ЕВН, но према графичкиот приказ во прилог на мислењето и ажурираната геодетска подлога на која се нанесени електрични и дрвени столбови, тие се доведени на оддалеченост од 18м (оддалеченост од најблискиот столб) од јужната граница на КП 442.

Према увидот на лице место и добиените податоци од од надлежното јавно претпријатие за територијата на општина Битола, ЈКП Нискоградба (бр. 08/31/1 од 23.01.2019 година) низ посочената локација не поминува линии или мрежи на изведена фекална и атмосферска канализација (немаат свои инсталации) што е и логично бидејќи се работи за рурална, досега неурбанизирана средина. Воедно, дадени се и препораки за сепарирано водење на канализационите мрежи при решавањето на одводните води при приклучувањето на перспективните објекти.

Према увидот на лице место и добиените податоци од надлежното јавно претпријатие за територијата на општина Битола, ЈКП Водовод (бр. 08-5/8 од 04.02.2019 година), низ посочената локација немаат свои инсталации, но

не информираат дека на растојание од околу 700м е лоцирана најблиската изградена водоводна мрежа од ПЕ Ф100мм, што може да се согледа од приложениот графички приказ во прилог на писмото во планската документација, во кој е нанесен и главниот цевовод од вештачкото езеро Стрежево према Битола со профили од челични цевки со пресек Ф700 и Ф800мм доведен и усисен, кои поминуваат на растојание од околу 200м јужно од планскиот опфат.

Целиот овој регион покриен е со сигнал на мобилна телефонија на двата мобилни оператори.

Телефонските корисници во ова подрачје во електронско комуникацискиот сообраќај приклучени се преку телефонската централа во Битола.

Према увидот на лице место и добиените податоци и информации од Македонски Телеком - АД Скопје (бр. 07-80092/1, од 30.01.2019 година) во наведениот опфат нема постојна телекомуникациска инфраструктура.

Развојот и просторната разместеност на индустријата, инфраструктурата т.е. комуналната супраструктура претставува значаен фактор и движечка сила за поттикнување на развојот на вкупната економија и модернизација на другите области од економскиот и општествениот живот. Ефикасното и успешно спроведување на насоките и определбите за поттикнување на развојот на овие дејности и нивно рационално разместување во просторот ги детерминираат позитивните промени и во другите сегменти на економијата: пораст на вработеноста, зголемување на бруто домашниот производ, подобрување на животниот стандард и др.

Развојот на индустријата и комуналната супраструктура по одделните општини, особено помалите, се очекува да се остварува со градба на мали, флексибилни капацитети.

Реализацијата на Локалната урбанистичко-планска документација за изградба на објекти со основна класа на намена Г2 - лесна и загадувачка индустрија на м.в. Ливади, КО Дихово вгр., општина Битола со површина на планскиот опфат од 0,83ха, ќе оствари удел во развојот на економските активности во локалната и национална економија. Меѓутоа, појдовна поставка за просторниот и регионалниот развој е дека за просторното и урбанистичкото планирање не се доволни сознанијата за развитокот на стопанството во земјата, туку треба да се согледаат и да се предвидат и последиците од тој развиток врз неговото разместување во просторот.

Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните и услужни дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната и работна средина.

Индустријата и инфраструктурните активности се водечки стопански дејности и двигател на развојот на вкупната економија и имаат значајно влијание врз квалитетот на животната средина. Во услови на усвоената

развојна парадигма на одржлив развој, напорите треба да се насочат кон суштествени промени во стратегијата и политиката за развој и просторна алокација на производните капацитети засновани на принципите на еколошка заштита.

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на:

- државните инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетските системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежните објекти важни за Државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи (над IV категорија).

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

1. Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.

2. Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.

3. Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

4. Создавање на услови за лоцирање на мали стопански единици.

Поволната поставеност на опфатот, во однос на Битола со постојните инфраструктурни системи, овозможува одржлив развој на стопанството за вакви и слични намени што ќе бидат во интегритет со еколошки чистиот предел.

Во поглед на заштита треба да се почитува се она што значи стандард кој е зацртан генерално за населбите во најблиска околина.

Со валоризацијата на овој простор ќе се зголеми неговата социјална и економска оправданост.

Реализацијата на оваа ЛУПД би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување.

Групата на класи на намена Г е составена од 4 (четири) основни класи на намени (Г1, Г2, Г3 и Г4) од кои во рамките на планскиот опфат е застапена следната основна класа на намена:

- Г2 - Лесна и незагадувачка индустрија како основна класа на намена, во која влегуваат сите видови производство кои не побаруваат многу енергија, не создаваат голем промет на сировини, материјали и сообраќај и не произведуваат штетни еманации (конкретно производство на алуминиумска и ПВЦ браварија).

Основната класа на намена во оваа локална урбанистичко-планска документација е дефинирана според член 28 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18).

Максимален дозволен процент (%) на учество на збирот на компактибилни класи на намени во класата на намена Г2 како основна класа на намена изнесува 49%, а како компактибилни намени (согласно погоре споменатиот Правилник) се наведени Б1, Б2, Б4, В2, Д2, Д3, Д4, Г3 и Г4. Во конкретниот случај како компактибилни намени ќе бидат застапени Г3 (сервиси) и Г4 (стоваришта).

Во рамките на градежна парцела се планира една апроксимативна површина за градење, во која со понатамошна разработка со АУП можат да се предвидат повеќе површини за градење.

Изградбата на градбите ќе биде во границите на апроксимативната површина за градење, која е регулирана со градежни линии.

Во состав на конкретното ЛУПД, изработено е сообраќајно решение на примарната сообраќајна мрежа.

Како основа на модерното урбанистичко планирање е концепцијата на уличната, односно патната инфраструктурна мрежа.

Сообраќајната инфраструктура треба да обезбеди безбедно и непрекинато одвивање на сообраќајните токови како и рамноправен третман на сите учесници во сообраќајот, треба да биде прегледна и јасна.

Хиерархискиот систем на поставеност на сообраќајната мрежа е еден од предусловите за исполнување на гореспоменатите услови.

Релевантните регионални патни правци за предметната локација влегуваат во групата на регионални патишта "Р1" и "Р2" и се со ознаките:

- Р1101 - (Прилеп-врска со АЗ-Битола-Макази-Царев Двор-врска со Р1307);

- P2331 - (Битола-врска со P1101) - Ниже Поле-Пелистер-Брајчино-Љубојно-врска со P-1308).

Пристапната сообраќајница во овој дел е планирана на местото од постојниот (од јужната страна на планскиот опфат) некатегоризиран пристапен земјен пат кој е на растојание од околу 200м (воздушно растојание во линија со опфатот) од локалниот асфалтиран пат кој ги поврзува КО Дихово и КО Битола 1 и 2.

Сообраќајниот профил на планираната сообраќајница изнесува вкупно 9м (1,5+3+3+1,5), со ширина на коловозот од 6м.

Сообраќајната инфраструктура претставува значаен фактор во еден планиран простор и е од витално значење за остварување на животот во истиот.

Најважна основа на модерното урбанистичко планирање е концепцијата на уличната мрежа да биде така поставена за да биде прегледна и јасна, да овозможи безбедно и непрекинато одвивање на сообраќајните токови и да овозможи рамноправен третман на сите учесници во формирањето на сообраќајните токови.

Сегашниот пристап до планскиот опфат кој е на самата граница на катастарскиот опфат на с. Дихово и градот Битола е преку постоеен некатегоризиран пат до нивите од атарот КО Дихово вгр.

Со оглед на фактот што се работи за плански опфат лоциран на една сообраќајница со само една градежна парцела, сообраќајната мрежа во планскиот опфат е скоро целосно детерминирана.

Со новото сообраќајно решение, до планскиот опфат, односно до ГП1, која е на самата граница на катастарскиот опфат на с. Дихово и градот Битола, главен носител на севкупниот сообраќај ќе биде проектираната сообраќајница со профил од 9м (1,5+3+3+1,5), на местото на постојната недефинирана и некатегоризирана пристапна сообраќајница до ГП1 и до земјоделските површини со слична намена која ќе биде предмет на понатамошна разработка на соодветен инфраструктурен проект.

Во планскиот опфат, односно во ГП1 за одвивање на пристапниот и интерниот сообраќај (динамичен и статички) со понатамошната разработка на комплексот со АУП, ќе треба да се планираат интерни улици паркинзи или пешачки патеки, кои ќе се надоврзуваат на погоре споменатата пристапна сообраќајница и ќе продолжуваат до самите градби и другите содржини.

Паркирањето или гаражирањето е еден од основните предуслови за планирање на градбите во ГП1 и истото е потребно да се реализира во состав на самата ГП.

Паркирањето или гаражирањето, кое е потребно да се предвиди во склоп на ГП1 (потребниот број на паркинг места) потребно е да се димензионира согласно на член 59, став 1 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 86/18), а во него за намена Г или конкретно Г2, потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните потреби и услови.

Потребниот број на паркинг места може да се дефинира и со изработка на Архитектонско-урбанистички проект за ГП1 (еден или повеќе), согласно потребите произлезени од функцијата и динамиката на развој на самиот стопански комплекс.

Водоснабдувањето на планскиот опфат за изградба на градби со намена Г2 - Лесна и загадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола со површина од 8.177м (0,82ха.), ќе биде решено на начин кој ќе овозможи техничко решение за водоснабдување и хидрантската мрежа во планскиот опфат, односно ќе се обезбедат доволно количини на вода за севкупните потреби на сите содржини во комплексот, од аспект на вода за пиење, технолошка, санитарна и противпожарна вода, бидејќи на растојание од околу 700м од самата граница на планскиот опфат постои мрежа од РЕ Ф100 од дистрибутерот ЈКП Водовод - Битола, додека во самиот плански опфат нема приклучок (бр. 08-5/8 од 04.02.2019 година, информација дополнета со графички прилог на планската документација).

Во оваа фаза обезбедена е пожарна вода за целокупна површина и е покриена со хидрантска мрежа и потребен број (конкретно 4) на подземни или надземни пожарни хидранти Ф80 во слободната површина, со услов да комплетираноста и распоредот на истите ќе биде даден со изработка на Архитектонски-урбанистички проект за ГП-1, за да ги покриваат содржините - објектите во опфатот. Потребна количина на вода за гаснење пожар ќе се обезбедува со приклучок на постојниот цевовод од водоводниот систем во близина за источната граница, со капацитет што ќе ги задоволи потребите за сите надземни пожарни хидранти Ф80 со проток на $Q_{\text{пожар}}=10$ л/сек. со што ќе обезбеди истовремена работа на два надворешни надземни пожарни хидранти при евентуална појава од пожари.

Према увидот на лице место и добиените податоци од од надлежното јавно претпријатие за територијата на општина Битола, ЈКП Нискоградба (бр. 08/31/1 од 23.01.2019 година) низ посочената локација не поминува линии или мрежи на изведена фекална и атмосферска канализација (немаат свои инсталации) што е и логично бидејќи се работи за рурална, досега неурбанизирана средина. Воедно, дадени се и препораки за сепарирано водење на канализационите мрежи при решавањето на одводните води при приклучувањето на перспективните објекти.

Вкупната количина на фекална отпадна вода, која ќе биде присутна во планскиот опфат, ќе биде прифатена во еден собирен канал и приклучена на монтажна пречистителна станица, а прочистената вода од истата ќе се одведува во упивателен бунар кој е лоциран во непосредна близина на истата. Истите се лоцирани во ГП1 каде се очекува да се собере севкупната количина на фекална и друга отпадна вода.

Ваквата поставка обезбедува чиста и здрава околина без негативни последици по животната средина. Фекалната канализациона мрежа, собирниот канал и ограноците ќе бидат изведени од ПВЦ со Ф200, а нивниот распоред ќе бидат решен со изработка на Архитектонско-урбанистички проект за фекална канализација.

Системот за одведување на атмосферските води се состои од сливници, шахти и цевководи со пад кој во поголемиот дел го следи падот на сообраќајниците.

За овие количини вода предвидени се дијаметри на цевки од $\Phi 200$ по улиците во опфатот на ГП-1, од каде ќе биде можно понатамошно истекување по природен пат се до природните површински водотеци, до реализација на атмосферска канализација.

Во пресметката се вклучени и површини кои од северозападниот дел гравитираат кон зоната.

Според податоците од мислењето издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, КЕЦ Битола бр. 14-173/2, од 24.01.2019 година и увидот на лице место, на посочената ситуација (планскиот опфат) не постојат електрични инсталации во сопственост на ЕВН, но према графичкиот приказ во прилог на мислењето и ажурираната геодетска подлога на која се нанесени електрични и дрвени столбови, тие се доведени на оддалеченост од само 18м (оддалеченост од најблискиот столб) од јужната граница на КП 442/1.

Основното решение за Локалната урбанистичка планска документација за изградба на градби со намена Г2 - Лесна и незагадувачка индустрија на КП 442/1, м.в. Ливади, КО Дихово вгр, општина Битола, опфаќа површина на плански опфат од 8177m^2 (0,82ха) од кои под максимална апроксимативна бруто развиена површина (површина под објекти) има вкупна површина од 12.048m^2 и е предмет на изготвување на основно електроенергетско напојување.

После утврдената потребна инсталирана снага од 13,3кW ќе се докомплетираат севкупните потреби за електрична енергија со планирање на адаптирана или компактна ТС во состав на предвидената апроксимативна површина за градење. Нејзиното поврзување на постојната нисконапонска мрежа ќе се оствари со поставување на високонапонски кабел на постојните столбови кои служат за нисконапонското напојување на локалитетот.

Во просторот за кој се изработува ЛУПД не постои улично осветлување, па затоа треба истото да се дополни, односно да се обезбеди осветлување на планскиот опфат, па и на пристапната улица и парцијално покрај самата ГП1, со посебен акцент на осветлување на влезовите во комплексот и објектот, со соодветни светилки кои ќе ја овозможуваат потребната осветленост.

Конечното дефинирање на потребите за дворно светло и нивното позиционирање на светилките (распоредување) во просторот на ГП, ќе се реши со изработката на АУП.

Телекомуникационата мрежа е значаен фактор во развојот на општествениот стандард, со можноста за брзо ширање на секаков вид на информации. Во непосредна близина на просторот за кој се изработува ЛУПД не постои изведена телекомуникациона мрежа (Македонски Телеком - АД Скопје бр. 490830/1, од 26.12.2017 година, податоци и информации).

Комуникацијата ќе биде решена со помош на мобилна телефонија. Кориснички компании за мобилна телефонија во македонија се: Т-Мобиле и ВИП. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат квалитетно

мрежно покривање со мобилен сигнал на региони, општини и населени места, изготвување на проекти за развој на ГСМ мрежата согласно постојната инфраструктура на теренот и усогласување на развојните планови со одделни институции на државата.

Разгледуваниот локалитет е во целост покриен со сигнал на двата мобилни оператори.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај објектот. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандард и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Треба да се земе во предвид и анализата на алтернативи од која се прави аспект за избор на најдобро решение за намена на локацијата заедно со нејзината економска оправданост, идеен развој, финансиски можности и заштита на животната средина.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 33/06);
4. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
6. Правилник за воспоставување на листата на експерти за СОЖС, процедурата за спроведување на испитот за експерти за СОЖС, воспоставување комисијата за оценка на знаењето на експертите за СОЖС („Сл. Весник на РМ” бр. 129/07);
7. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
8. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
9. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18);
10. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
11. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
12. Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/2011, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
15. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
16. Закон за отпад („Сл. Весник на РМ” бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 143/08, 124/10, 51/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 192/15 и 39/16);

17. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);
18. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15);
19. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);
20. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18);
21. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18);
22. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13);
23. Закон за експропријација („Сл. Весник на РМ” бр. 33/95, 20/98, 40/99, 31/03, 46/05 и 10/08).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Директива за информирање на корисници (1999/94/ЕС) дополнета со Директивата 2003/73/ЕС
4. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
5. Директива за урбани отпадни води (91/271/ЕЕС) дополнета со Директивата 98/15/ЕС и Регулативата (ЕС) 1882/2003
6. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
7. Директива за површинска вода за апстракција (75/440/ЕС) дополнета со Директивите 79/869/ЕЕС и 91/692 ЕЕС (ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2006/60/ЕС) од 22.12.2007
8. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
9. Директива за подземни води (80/68/ЕЕС) дополнета со Директивата 91/692/ЕЕС
10. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
11. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Врз основа на член 65 став (6) од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 44/15, 127/15, 192/15 и 39/16), Општина Битола, на ден 13.12.2018 година, донесе:

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ, кој се носи согласно Одлука за отпочнување на постапка за изработка на ЛУПД за изградба на објекти со намена Г2 - лесна и загадувачка индустрија, на КП бр. 442/1, КО Дихово вгр, Општина Битола, кој го донесува Општина Битола потребно е да се спроведе Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ ЛУПД за изградба на објекти со намена Г2 - лесна и загадувачка индустрија, на КП бр. 442/1, КО Дихово вгр, Општина Битола, се определуваат следните: Министерство за животна средина и просторно планирање и Општина Битола.
3. За планскиот документ ЛУПД за изградба на објекти со намена Г2 - лесна и загадувачка индустрија, на КП бр. 442/1, КО Дихово вгр, Општина Битола, за чија изработка е одговорно Министерство за животна средина и просторно планирање, а го донесува Општина Битола, донесувањето на планскиот документ ЛУПД за изградба на објекти со намена Г2 - лесна и загадувачка индустрија, на КП бр. 442/1, КО Дихово вгр, Општина Битола, ќе има влијание врз животна средина.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: економски развој на Општина Битола и населено место Дихово, заштита на природата, почвата, водата воздухот, здравјето на луѓето и употреба на земјиштето.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на општина Битола на следната веб адреса/и: www.bitola.gov.mk
6. Против оваа одлука може да се поднесе жалба до Општина Битола во рок од 15 дена од денот на објавувањето на веб страната.

Бр.08 - 874/18
13.12.2018
Општина Битола

ГРАДОНАЧАЛНИК

Наташа Петровска

Република Македонија
 Министерство за животна средина
 и просторно планирање

15-02-2019

Организација	Бр.	Сектор	Бр.

СЕРТИФИКАТ
 MKC EN ISO 9001:2009

Република Македонија
 Министерство за
 животна средина
 и просторно
 планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.18,
 1000 Скопје,
 Република Македонија
 Тел. (02) 3251 400
 Факс. (02) 3220 165
 Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
 Сајт: www.moepp.gov.mk

Архивски бр. УП1-15 1772/2018

Дата: 11.02.2019

Општина Битола
 Бул. 1-ви Мај бр. 61
 7000 Битола
 Република Македонија

Предмет: Известување
 Врска: Ваш бр. 31-1719/2017 од 26.12.2018

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15 1772/2018 од 27.12.2018 год. поврзано со постапка за носење на планска документација измена и дополна на ЛУПД за изградба на објекти со намена Г2 лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, КО Дихово вгр. - Општина Битола, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/5, 81/5, 24/7, 159/8, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 44/15 и 129/15, 39/16 и 42/16) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оценка за влијание на животната средина и формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

МИНИСТЕР
 Јани Макрадули

Изработил: Милева Тагасовска

Проверил: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Реџеџи

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- ЛУПД за изградба на градби со намена Г2-Лесна и загадувачка индустрија на КП бр. 442/1, м.в. Ливада, КО Дихово, општина Битола;
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖССП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008
- Национална стратегија за механизмот за чист развој за првиот период на обврски според протоколот од Кјото 2008-2012, 2007;
- Втор Национален Еколошки акционен план на РМ, 2006
- Стратегија за управување со отпад во РМ 2008-2020;
- Национална транспортна стратегија за патниот превоз, 2008;
- Стратегија за демографски развој на РМ 2008-2015;
- Национална програма за усвојување на правото на ЕУ (НППА II, 2007);
- Национална стратегија за мониторинг на животната средина, 2004;
- Стратегија за управување со животната средина, 2005;
- Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005;
- Национален здравствено-еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999;
- Рамковна директива за вода (2000/60/ЕС);
- Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС);
- Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС);
- Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕС);
- Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕС);
- ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина (2001/42/ЕС);
- Достапни искуства и практики.